

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA

KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

2020. szeptember

Vállalkozásvédelmi intézkedések járványhelyzetben egyes EU tagállamokban

Elemzés

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

infoszolg

Képviselői Információs Szolgálat
infoszolg@parlament.hu

Készítette:

HOLLE ALEXANDRA, HORVÁTH IRÉN ÉS RAJCZY ISTVÁN

Országgyűlés Hivatala

Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság

Képviselői Információs Szolgálat

Tel.: 441-4529, 441-6486

E-mail: infoszolg@parlament.hu

Az elemzés belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A háttéranyag a téma külföldi jogi szabályozásának és gyakorlatának összefoglalását tartalmazza.

Lezárva: 2020. szeptember 17.

További háttéranyagainkat megtalálhatja a parlamenti hálózaton
és az Országgyűlés honlapján elérhető információs oldalainkon:
<http://intra.parlament.hu/infoszolg/> | www.parlament.hu/infoszolg

Kérdéseivel és észrevételeivel forduljon bizalommal munkatársainkhoz!

TARTALOMJEGYZÉK

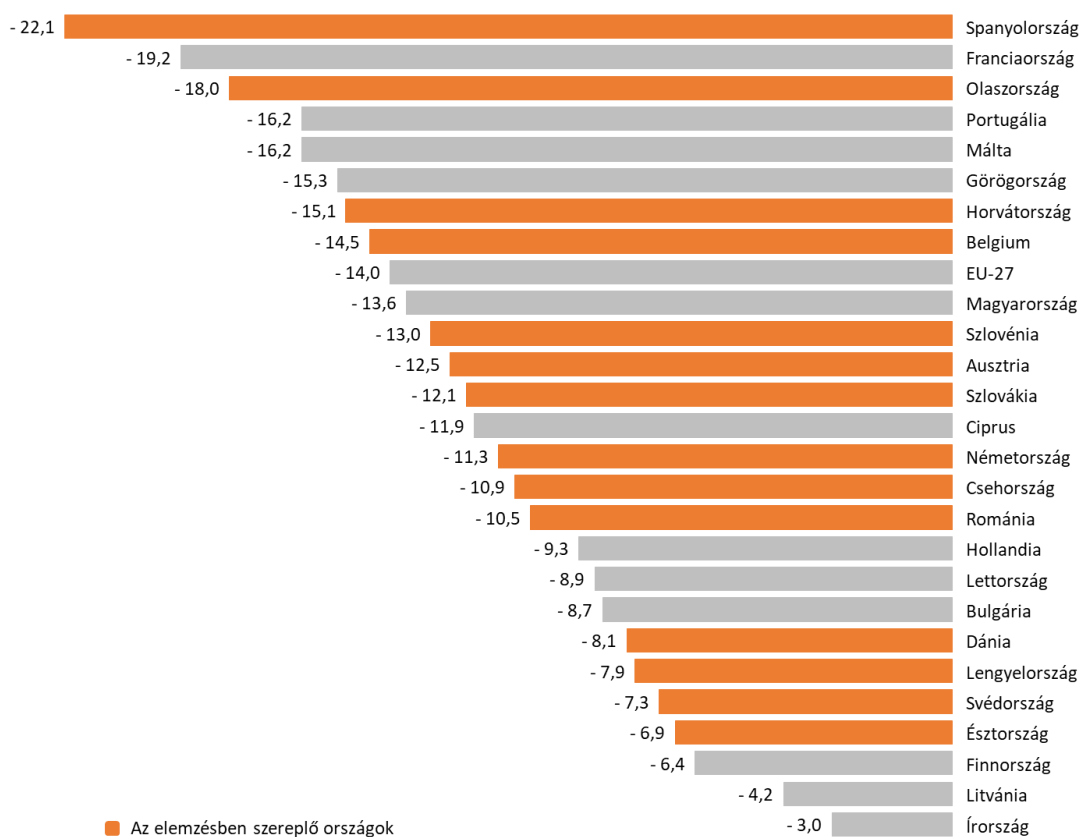
BEVEZETÉS	2
EGYES EURÓPAI ORSZÁGOK INTÉZKEDÉSEI	5
Ausztria	5
Belgium	8
Csehország	11
Dánia	14
Észtország.....	17
Horvátország	20
Lengyelország	24
Németország.....	28
Olaszország	31
Románia	34
Spanyolország	36
Svédország	39
Szlovákia	41
Szlovénia	43
BIBLIOGRÁFIA	47

BEVEZETÉS

Az új koronavírus járvány első hulláma idején a Képviselői Információs Szolgálat (Infoszolg) számos kérdést kapott a járványhelyzet kezeléséről egyes európai országokban. Jelen elemzés a kérdések megválaszolásához gyűjtött információk részletes és strukturált összefoglalója.

A tavasszal hozott járványügyi korlátozó intézkedések – úgymint az országhatárok lezárása, az emberek mozgásának korlátozása és a társadalmi érintkezések minimalizálása –, súlyosan érintették a gazdaságot Európában. A 2020 második negyedévére vonatkozó GDP-adatok jelentős mértékű visszaesésről tanúskodnak. Az Európai Unióban a bruttó hazai termék volumene az előző év azonos időszakához képest 14 százalékkal csökkent. A visszaesés a tagállamok közül Spanyolországban volt a legnagyobb, 22%, míg Írországban a legkisebb, 3%.

A GDP volumenváltozása az előző év azonos időszakához képest az EU tagállamaiban*,
2020 II. negyedév, százalék

Forrás: Eurostat. * 2020. szeptember 11-én Luxemburgról nincs elérhető adat.

Egyes vállalkozásoknak be kellett zárniuk a járvány megfékezése érdekében, míg másokra ugyan nem vonatkoztak közvetlenül ezek az előírások, de beszállítóként a tovagyrúzó hatásokkal kellett szembenézniük. Emellett, a járvány miatt visszafogottabbá váló vásárlási és fogyasztási kedv is súlyosan érintett sok vállalkozást. Bár az országok között számos különbség volt a korlátozó intézkedések körében és szigorúságában, és így az érintett szektorok között is lehetnek eltérések, általánosan megállapítható, hogy a járvány gazdasági hatásai súlyosabbak voltak a szolgáltatás szektorban, mint az iparban. A leginkább érintett ágazatok közé sorolhatók

a turizmus és vendéglátás, a közlekedés, a kereskedelem, valamint a kultúra, szórakoztatás és szabadidő ágazatok¹.

Miközben számos vállalkozás bevételei drasztikusan csökkennek, pénzügyi kötelezettségeik továbbra is fennállnak alkalmazottaikkal, beszállítóikkal, hitelezőikkel és befektetőikkel szemben. Mindez komoly likviditási problémákat okoz a normál körülmények között rentábilis vállalkozásoknak is. Állami beavatkozás nélkül a likviditási válság csődhullámmá alakulhat, amiben értékes humántőkével és szervezeti tudással rendelkező vállalatok tűnhetnek el a piacról. Globális értékláncokba integrált vállalkozások csődje esetén a teljes lánc is tönkremehet. Mindeközben a nagyfokú bizonytalanság tovább csökkentheti a befektetési hajlandóságot és a fogyasztást, így a vállalkozások egyre inkább ellehetetlenülnek. A tömeges csőd a bankok és befektetők mérlegét is veszélyeztetheti és a pénz- és tőkepiacok befagyásához vezethet, ami további súlyos következményekkel járna a vállalati szektor számára. Mindezt felismerve a kormányok számos intézkedést hoztak a vállalkozások likviditási gondjainak áthidalására². Az intézkedések egy része a bevételi oldalt érinti, például vissza nem térítendő támogatások formájában, míg más részük a kiadási oldalra irányul, például hiteltörlesztési moratórium vagy adóhalasztás formájában.

Elemzésünkben az Európai Unió egyes tagállamainak a vállalkozások és magánvállalkozók védelmében hozott fő intézkedéseit mutatjuk be. Az országok kiválasztása során az elsődleges szempont az EU-n belüli főbb járványügyi és gazdasági eltérések, illetve a jellegzetes területi egységek lefedése volt. Így a vizsgált országok körébe került Ausztria, Belgium, Csehország, Dánia, Észtország, Horvátország, Lengyelország, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia és Szlovénia.

Elemzésünk a 2020. június 30-ig bevezetett intézkedésekre korlátozódik. Ennek oka, hogy az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ adatai³ szerint a járvány első hulláma június végére az Európai Unió szinte minden országában lezajlott vagy a végéhez közeledett. Továbbá, június végéig a legnagyobb horderejű döntések szinte minden országban megszülettek, a későbbiekben elsősorban azok kiterjesztésére vagy meghosszabbítására lehet számítani.

Az országleírások két részből épülnek fel. Felütésként infografikusan ábrázolt adatsor foglalja össze az egyes országok járvány előtti gazdasági helyzetét néhány kiemelt mutató mentén. Ezek az egy főre jutó GDP; a TOP ágazatok hozzájárulása a GDP-hez; a kis- és középvállalkozások (KKV-k) gazdasági súlya a foglalkoztatottak számában és a hozzáadott értékben; valamint a foglalkoztatási ráta. Az infografikák az Eurostat adataira épülnek. Az Eurostat KKV-k alatt a nem pénzügyi vállalati szektorban tevékenykedő, 250 főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozásokat érti. Ez nem minden esetben azonos a KKV-k azon körével, melyeket egy adott ország KKV-kat célzó vállalkozásvédelmi intézkedése érint, mert például az intézkedés szektorspecifikus, vagy csak egyes típusú KKV-kra, például a mikrovállalkozásokra vonatkozik. E jogosultsági kritériumokat – ahol a használt források lehetővé tették – az intézkedések leírásánál kiemeltük.

¹ Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet: [OECD Economic Outlook, Volume 2020 Issue 1](#)

² Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet: [OECD Economic Outlook, Volume 2020 Issue 1](#)

³ Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) [összefoglalója](#) a járvány terjedéséről. Július 25-i állapot.

Az infografikákat a legfontosabb vállalkozásvédelmi intézkedések összefoglalója követi. Az intézkedések rendszerezéséhez használt kategóriákat a Bruegel kutatóintézet⁴ és az Európai Bizottság⁵ elemzése alapján alakítottuk ki. A következőkből állnak:

- Vissza nem térítendő állami támogatások;
- Állami hitelek és hitelgaranciák;
- Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások;
- Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések;
- Egyéb.

Az összefoglalók nem teljes körűek. Egyrészt kizárólag nyilvánosan elérhető adatokra támaszkodnak, másrészt csak az országos szintű intézkedésekre koncentrálnak. Ezeket több tagállamban is tartományi vagy helyi intézkedések egészítik ki⁶. Emellett az intézkedések bemutatása leíró jellegű, áttekintést nyújtva a különböző gazdasági, társadalmi és politikai háttérű országok első válságkezelő reakcióiról. Mint az [IMF](#) is hangsúlyozza, az ilyen jellegű összefoglalók nem alkalmasak az országok közötti összehasonlításra, mivel egyrészt a járványügyi korlátozó intézkedések köre is eltér, másrészt a közpolitikai válaszokat sok országspecifikus tényező befolyásolja. Emellett a leírások a fiskális politika diszkrecionális eszközeire fókuszálnak, miközben a vállalkozások illetve a társadalom védelmében a már a járvány előtt is létező szociális védőháló milyensége, illetve az automatikus stabilizátorok is fontos szerepet játszanak.

Az elemzés fő forrásai a nemzeti kormányok weboldalai, illetve nemzetközi szervezetek⁷ és EU-s intézmények⁸ gyűjtőoldalai a válságkezelésről.

A vizsgált országok járványügyi, illetve szociális és foglalkoztatáspolitikai intézkedéseit két másik elemzésünkben tekintjük át, melyek publikálása a következő hetekben várható. Bizonyos intézkedések nem sorolhatóak be egyértelműen a fenti kategóriákba, ezért a járvánnyal összefüggő intézkedések komplex áttekintéséhez javasoljuk mindhárom háttéranyag megismerését. Átfedés elsősorban a foglalkoztatáspolitikai és a vállalkozásvédelmi intézkedések között van. A duplikálást elkerülendő a magánvállalkozók jövedelempótlását szolgáló intézkedések, valamint a csökkentett munkaidő (ún. *Kurzarbeit*) a foglalkoztatási intézkedéseket tartalmazó anyagban találhatóak.

⁴ Bruegel Institute: [The fiscal response to the economic fallout from the coronavirus](#) (a továbbiakban: Bruegel)

⁵ Az Európai Bizottság [kiadványa](#): Policy measures taken against the spread and impact of the coronavirus – 17 July 2020 (angol nyelven, a továbbiakban: Európai Bizottság: Policy measures – 17 July 2020).

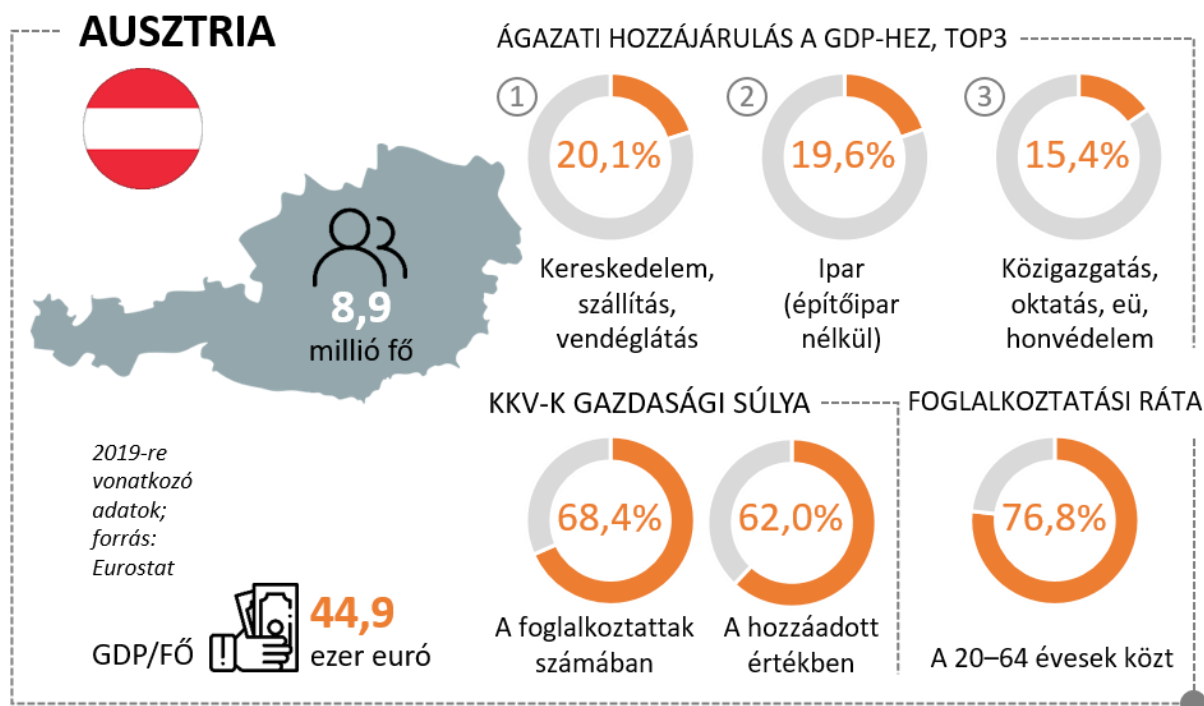
⁶ E területi lehatárolástól Belgiumnál eltérünk, mivel ott a vállalkozásvédelmi intézkedések zöme regionális szinten született.

⁷ 1, A Nemzetközi Valutaalap [gyűjtőoldala](#) a különböző országok vírus elleni védekezés érdekében hozott gazdasági intézkedéseiről (a továbbiakban: IMF). 2, European Centre for Parliamentary Research and Documentation (Parlamentari Kutatás és Dokumentáció Európai Központja, [ECPRD](#)) hálózatán keresztül a parlamenti kutatószolgálatoktól kapott információk (jelszóval védett felület, a továbbiakban: [ECPRD](#)). 3, Az [Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetének gyűjtőoldala](#) a különböző országok vírus elleni védekezés érdekében hozott gazdasági intézkedéseiről (a továbbiakban: OECD).

⁸ 1, Eurofound [COVID-19 EU PolicyWatch](#), 2, Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#) 3, Az Európai Bizottság [tájékoztató weboldala](#) az EUMSZ 107. cikke értelmében állami támogatásnak minősülő, így Bizottsági jóváhagyáshoz kötött támogatásról (a továbbiakban: Európai Bizottság: Állami támogatási ügyek – országnév).

EGYES EURÓPAI ORSZÁGOK INTÉZKEDÉSEI

AUSZTRIA

Ausztriában március 15-én jelentették be a koronavírus-járvány és az amiatti korlátozások gazdasági és szociális hatásait mérsékelni hivatott költségvetési csomagot. A kormány már ekkor jelezte, hogy szükség esetén a rendelkezésre álló keretösszegek tovább bővíthetők⁹.

Vissza nem térítendő állami támogatások

Vissza nem térítendő állami támogatásokat két jogcímen nyújtanak.

A likviditási gondokkal küzdő vállalkozások vissza nem térítendő támogatást igényelhetnek fixköltségeik fedezésére (Fixkostenzuschuss). Azon vállalkozások részesülhetnek a segítségben, melyek a COVID-19 okozta válság idején (2020. március 16-tól a korlátozó intézkedések végéig, de legkésőbb 2020. szeptember 15-ig) jelentős bevételkiesést szenvedtek el¹⁰. Ennek mértékét kezdetben 40, majd 20 százalékban határozták meg¹¹. A támogatott vállalkozások kötelesek megtartani a munkahelyeket, illetve ésszerű intézkedéseket kell hozniuk fixköltségeik csökkentése érdekében. A támogatás a fixköltségek legfeljebb 75 százalékát fedezi; pontos értéke a bevételkiesés mértékétől függ, de nem lehet kevesebb, mint 500 euró. A kompenzáció kezdetben maximum három hónapra szólt, majd hat hónapra meghosszabbították¹².

A járvány idején szinte ellehetetlenült, hogy a startup vállalkozások kockázati tőkebefektetéshez jussanak, így létrehoztak egy kifejezetten számukra szóló segélyalapot. Azon

⁹ [Budgetdienst](#) (osztrák parlament): Update COVID-19-Maßnahmenpakete und Budgetentwurf 2020

¹⁰ Wirtschaftskammer Österreich (osztrák gazdasági kamara, a továbbiakban: [WKO](#)): FAQ Corona-Hilfs-Fonds

¹¹ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹² [WKO](#)

induló vállalkozások, melyek legalább 10 ezer eurónyi új sajáttőkével rendelkeznek, vagy ugyanilyen összegű kvázisajáttoke-letétet kapnak befektetőktől, ugyanekkora összegben állami támogatásban részesülnek, maximum 800 ezer euróig. A támogatást csak abban az esetben kell visszafizetniük a vállalkozásoknak, ha annak összegét a nyereségük fedezi a következő tíz évben¹³.

Állami hitelek és hitelgaranciák

Az osztrák állam felelősséget vállal a koronavírus által súlyosan érintett vállalkozások sürgősségi hiteleire, mint például a turizmusban tevékenykedő vállalkozásokéra vagy az exportőrökére¹⁴. A hitelgaranciák forrásai a COVID-19 válságkezelési alapok (COVID-19 Krisenbewältigungsfonds), az e célra szánt keret 9 milliárd euró¹⁵. Az intézkedés által a kis- és középvállalkozások gyorsan, egyszerűbb ügyintézésrel juthatnak pénzügyi segítséghez. A bankok által nyújtott működőtőke-hitelre 500 ezer euróig 100 százalékos, ennél nagyobb összeg esetén pedig 90 százalékos garanciát vállal a köztársaság. A hitel összege nem haladhatja meg a vállalkozás három havi forgalmát, vagy a teljes éves bérköltség kétszeresét, illetve indokolt esetekben a 18 hónapnyi vagy maximum 120 millió euró összegű likviditási szükségletet. A hitelszerződés legfeljebb öt évre szól, és további maximum öt évvel meghosszabbítható¹⁶.

Adó- és járulékfizetéssel kapcsolatos támogatások¹⁷

A COVID-19 járvány miatti gazdasági nehézségek és likviditási problémák miatt a vállalkozásoknak lehetősége van különféle adóterhek (ÁFA, társasági és jövedelemadó) megfizetésének elhalasztására 2021. január 15-ig, vagy részletekben történő megfizetésükre. Külön kérvényezhető a halasztott fizetés kamatainak nullára csökkentése¹⁸. Emellett igényelhetik a társadalombiztosítási járulék befizetésének elhalasztását február-április hónapok vonatkozásában. Ezen intézkedésekre 10 milliárd euró áll rendelkezésre.

További 2 milliárd eurót szánnak a vállalatok veszteségeinek ellentételezésére. Ezen intézkedés keretében a vállalkozásoknak lehetőségük van arra, hogy adózási szempontból az ideai veszteségeiket beszámítsák a 2018. és 2019. évi nyereségükbe.

Emellett degresszív amortizációs rátát vezettek be a vállalati eszközökre. Az intézkedéshez rendelt összeg 600 millió euró.

További speciális, a vendéglátóipart érintő intézkedéseket is hoztak, 500 millió euró értékben. Ennek része például egy ideiglenes ÁFA csökkentés a nem alkoholos italokra vonatkozóan 20-ról tíz százalékra, vagy az átalánynyereség számításának kiterjesztése. Egy másik intézkedéscsomag egyes szektorokban – a vendéglátóiparban, a kulturális szektorban és a könyvkiadásban – az ÁFA-t tízről öt százalékra csökkentette, a július 1. – december 31. közötti időszakban. ÁFA csökkentésre a javítási szolgáltatásokat illetően is sor került: 20-ról 13 százalékra.

¹³ Bundesministerium Finanzen (osztrák pénzügyminisztérium): [Covid-Start-up-Hilfsfonds: Private Investments werden durch Zuschüsse verdoppelt](#), sajtóközlemény

¹⁴ [IMF](#)

¹⁵ [Budgetdienst](#)

¹⁶ Bundesministerium Finanzen: [FAQ: Das Corona-Hilfspaket der Österreichischen Bundesregierung](#)

¹⁷ A teljes fejezet az Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#) anyaga alapján készült. Az egyetlen máshonnan vett információ forrását külön jelezzük.

¹⁸ Bundesministerium Finanzen: [FAQ: Das Corona-Hilfspaket der Österreichischen Bundesregierung](#)

Külön adócsökkentési intézkedéseket vezettek be a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás területén, 500 millió euró értékben. Csökkentették például a társadalombiztosítási járulékot és eltörölték a mezőgazdasági dolgozók nyugdíjára fizetett szolidaritási adót.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

2020 áprilisában vezette be a kormány a hitelmoratórium lehetőségét a 9 főnél kevesebbet foglalkoztató kisvállalkozások számára. Ennek időtartama kezdetben három hónap volt, majd ezt később 2020. október 31-ig meghosszabbították. A moratóriumban azon vállalkozások vehetnek részt, melyek a járvány miatti bevételkieséseik következtében nem tudnak eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek¹⁹.

Egyéb

Számos egyéb olyan intézkedés született, mely nem sorolható be a fent részletezett intézkedéstípusokba. Így például:

Egy milliárd euró keretösszegű beruházási prémiumot vezettek be. Általánosan hét százalékos prémiummal ösztönzi a beruházásokat a kormány, mely további hét százalékkal bővül, ha a beruházás az egészségügy, a környezetvédelem vagy a digitalizáció területét érinti²⁰. Emellett kiegészítő forrásokat szánunk klímavédelmi beruházásokra²¹.

Ausztriában a szigorú korlátozások idején az üzletek közül kizárólag az élelmiszerüzletek, a gyógyszertárak, a drogériák, az állateledel-boltok és a trafikok tarthattak nyitva. Erre reagálva indult el a Kereskedők a Kereskedőkért mozgalom, melynek célja az volt, hogy a nem élelmiszerkereskedelemben dolgozó alkalmazottak számára az élelmiszerkereskedelemben biztosítsanak munkát, amíg az egyéb üzletek zárva tartanak²².

25 millió euró értékű mentőcsomagot biztosítanak a filmipar számára. Azok részesülhetnek a forrásból, akik tényleges károkat szenvedtek el a 2020. március 16. és 2021 vége közötti időszakban²³.

Új kutatási alapokat biztosítanak 36 millió euró értékben a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektek ösztönzésére²⁴.

¹⁹ Bundesministerium Finanzen: [Finanzminister Blümel: Stundung der Kredite für Private und Kleinstunternehmen um vier Monate verlängert – bereits mehr als 4 Mrd. Euro gestundet](#), sajtóközlemény

²⁰ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

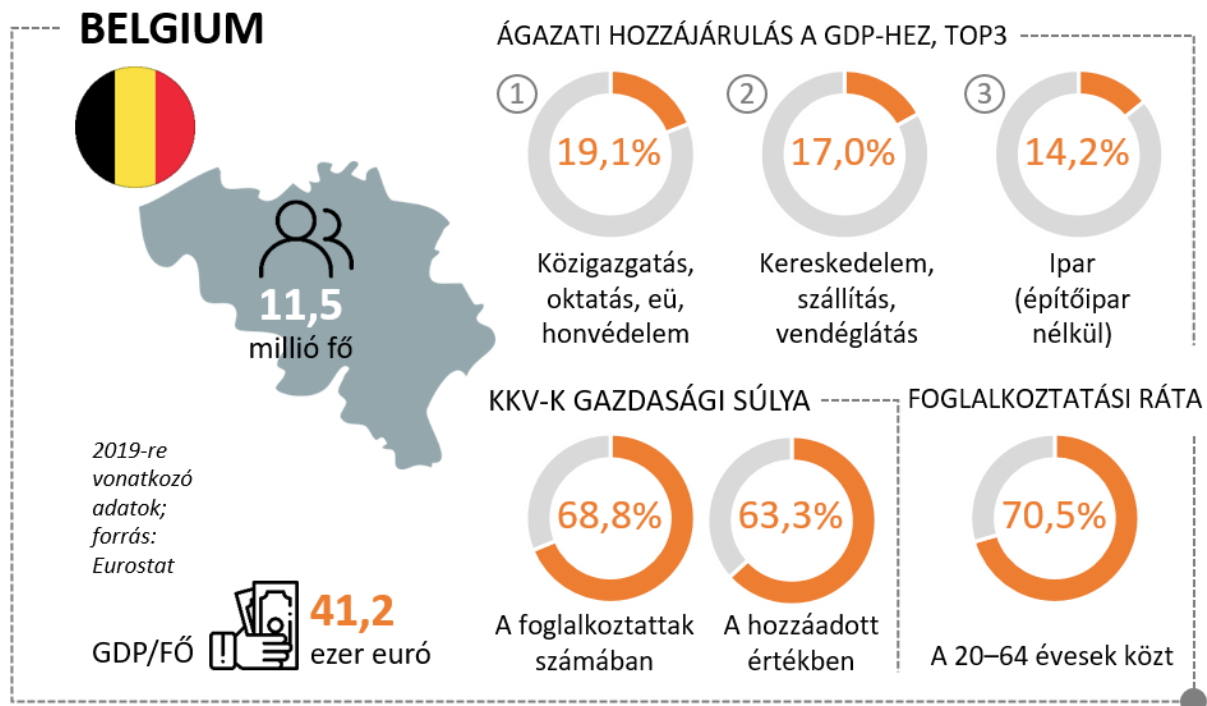
²¹ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

²² [Unternehmensservice Portal](#)

²³ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

²⁴ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

BELGIUM

Belgiumban a vállalkozásvédelmi intézkedések jelentős része regionális szintű volt, így – a többi országleírással ellentétben – a következőkben nemcsak az országos szintű intézkedésekre térünk ki, hanem számos regionálisat is bemutatunk.

Vissza nem térítendő állami támogatások

Belgiumban a vállalkozások számára nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat a régiók biztosították, eltérő konstrukciókat kialakítva.

Flandriában két intézkedést vezettek be. Az első azon vállalkozásokat segíti, melyek kénytelenek voltak bezárni a flamand kormány által hozott járványügyi intézkedések miatt. A szálloda és vendéglátás területén tevékenykedő vállalkozások már akkor is jogosultak voltak a támogatásra, ha a helyben fogyasztásra kijelölt helyiségüket be kellett zárniuk, azonban más jellegű tevékenységet, például kiszállítást, továbbra is folytattak. A zárva tartási kényszer mellett további jogosultsági kritériumokat is meghatároztak, például egyéni vállalkozók esetében az elsődleges foglalkozást kellett érintenie a korlátozásoknak. A tevékenység megszakítása miatti prémium két komponensből állt: az első egy 4000 euró értékű fix támogatás az április 5-ig tartó időszakra, a második egy 160 euró értékű napi prémium az ezt követő periódusra²⁵.

A második intézkedés azon vállalkozásokat célozta, melyek a járvány idején is folytathatták tevékenységüket, azonban jelentős árbevétel-veszteséget szenvedtek el. A támogatás igénybevételéhez bizonyítani kellett, hogy a vállalkozás árbevétele legalább 60 százalékkal alacsonyabb volt a 2020. március 15. – április 30. közötti időszakban, mint a megelőző év azonos időszakában. Az egyszeri támogatás mértéke 3000 euró volt, egyéni vállalkozók másodlagos foglalkozása esetén 1500 euró. Startupok esetében a pénzügyi tervben szereplő

²⁵ Eurofound (2020), *Flemish interruption premium, case BE-2020-12/417 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

célhoz mérték a veszteséget²⁶. Mindkét támogatásra jogosultak voltak a nonprofit szervezetek is, amennyiben volt legalább egy, teljes időben foglalkoztatott munkatársuk²⁷.

Vallóniában az 50 főnél kevesebbet foglalkoztató, a járványügyi intézkedések által érintett kis- és középvállalkozások részesülhettek vissza nem térítendő támogatásban. Mind a bezárni kényszerült, mind a járvány miatt jelentős bevételkiesést elszenvedő vállalkozások jogosultak voltak a juttatásra. Míg az előbbi kategóriába eső vállalkozások egyszeri, 5000 euró értékű adómentes támogatást kaphattak, az utóbbi kategóriában ez az összeg 2500 euró volt²⁸.

Brüsszel fővárosi régióban a járványügyi intézkedések miatt bezárt, 50 főnél kevesebbet foglalkoztató kis- és középvállalkozások részesülhettek vissza nem térítendő támogatásban. Az egyszeri, 4000 euró értékű támogatás üzletenként járt, de vállalkozásonként maximum 20 000 eurót lehetett igényelni²⁹. Emellett egyszeri 2000 euró értékű támogatást kaphattak az öt főnél kevesebbet foglalkoztató kisvállalkozások és az egyéni vállalkozók, ha jelentős bevételkiesésük volt a járvány miatt³⁰.

Állami hitelek és hitelgaranciák

A szövetségi kormány, a Nemzeti Bank és a nagyobb bankok 50 milliárd euró összértékű hitelgaranciát nyújtottak a pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalatok, önálló vállalkozók és a háztartások számára³¹. Emellett a régiók e területen is hoztak saját intézkedéseket. Így például Flandriában 100 millió eurót különítettek el krízis hitelgaranciákra, Vallóniában pedig a kulturális szférában működő vállalatok kaphattak 6+6 hónapra sürgősségi hitelt 20 000 és 100 000 euró közötti összegben két százalékos kamatra. Brüsszel fővárosi régióban kedvezményes kamatozású hiteleket nyújtottak a több mint öt fő foglalkoztató vendéglátó-ipari vállalkozásoknak, valamint a turizmus ágazat kulcsfontosságú beszállítóinak, ezzel ösztönözve, hogy utóbbiak halasztott fizetési opciót kínáljanak a megrendelőiknek³².

Adó- és járulékfizetéssel kapcsolatos támogatások

A kormány március 6-án tett bejelentése értelmében a személyi jövedelemadó, a társasági adó, az ÁFA és a forrásadó fizetési határideje automatikusan két hónappal meghosszabbodott. A vállalkozások kedvezőbb adózási határidőkkel számolhattak. Bizonyos esetekben a késedelmi kamatot nem számították fel, illetve eltekintettek a büntetésektől késedelmes fizetés esetén. Lehetőség nyílt részletfizetésre vagy halasztási kérelemre³³.

²⁶ Eurofound (2020), *Flemish compensation premium in case of large turnover loss, case BE-2020-12/418 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

²⁷ Eurofound (2020), *Flemish interruption premium, case BE-2020-12/417 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

²⁸ Eurofound (2020), *Wallonia: Financial support for SMEs, case BE-2020-13/422 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

²⁹ Eurofound (2020), *Brussels: One-off grant for closed businesses, case BE-2020-12/423 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

³⁰ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

³¹ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

³² Eurofound (2020), *Regional measures concerning loans guarantee and extension of subsidies deadlines, case BE-2020-11/848 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

³³ economie.fgov.be: [Coronavirus: eerste luik van het federale plan voor sociale en economische bescherming](#)

Emellett az egyéni vállalkozók számára lehetővé tették a társadalombiztosítási járulékok megfizetésének egy évvel történő elhalasztását, egy bizonyos jövedelemszint alatt azok lecsökkentését, szükség esetén pedig teljes elengedését³⁴.

Továbbá 2020. június 8. és december 31. között a vendéglátóiparban – az alkoholos italokat leszámítva – együttesen 6 százalékra csökkentették az ÁFA-t³⁵.

A vállalkozások likviditása érdekében a régiók is bevezettek több adóhalasztással kapcsolatos intézkedést. Flandriában és Brüsszelben az ingatlanadó megfizetését halasztották el, illetve a fővárosi régióban a turista szálláshelyekre kivetett adó megfizetését is felfüggesztették 2020 első felére. Vallóniában azon önkormányzatoknak biztosítottak pénzügyi támogatást, melyek elhalasztották a helyi adók megfizetését a járvány által sújtott ágazatokban tevékenykedő vállalatok számára³⁶.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

A vállalkozások és önálló vállalkozók ingyenesen elhalaszthatták meglévő hiteleik és jelzáloghiteleik esedékes törlesztését 2020. szeptember 30-ig, amennyiben bizonyítást nyert, hogy a válságból eredő likviditási nehézségeik vannak³⁷. Emellett Brüsszel fővárosi régióban a Finance & Invest.brussels által nyújtott hitelek tőketörlesztésére moratóriumot vehettek igénybe a járvány által érintett ágazatokban tevékenykedő vállalatok³⁸.

Egyéb

A forgalomcsökkenést elszenvedő cégeknek lehetőségük volt ún. „ideiglenes munkanélküli” státuszba küldeni a munkavállalót 2020. június 30-ig³⁹.

Vallóniában ingyenes online képzést indítottak a kereskedők számára annak érdekében, hogy bővíthessék a közösségi médiát és az e-kereskedelmet érintő ismereteiket, és így a lezárások idején is folytathassák gazdasági tevékenységüket. Brüsszel fővárosi régióban növelték a nehézségekkel küzdő vállalkozásokat segítő központ (Centre for Companies in Difficulty) finanszírozását⁴⁰.

³⁴ Eurofound (2020), *Support measures for self-employed workers facing difficulties, case BE-2020-16/421 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

³⁵ Eurofound (2020), *Temporary tax reduction in the HORECA sector, case BE-2020-24/970 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

³⁶ Eurofound (2020), *Regional measures on the deferral or cancellation of tax and bills payments, case BE-2020-13/847 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

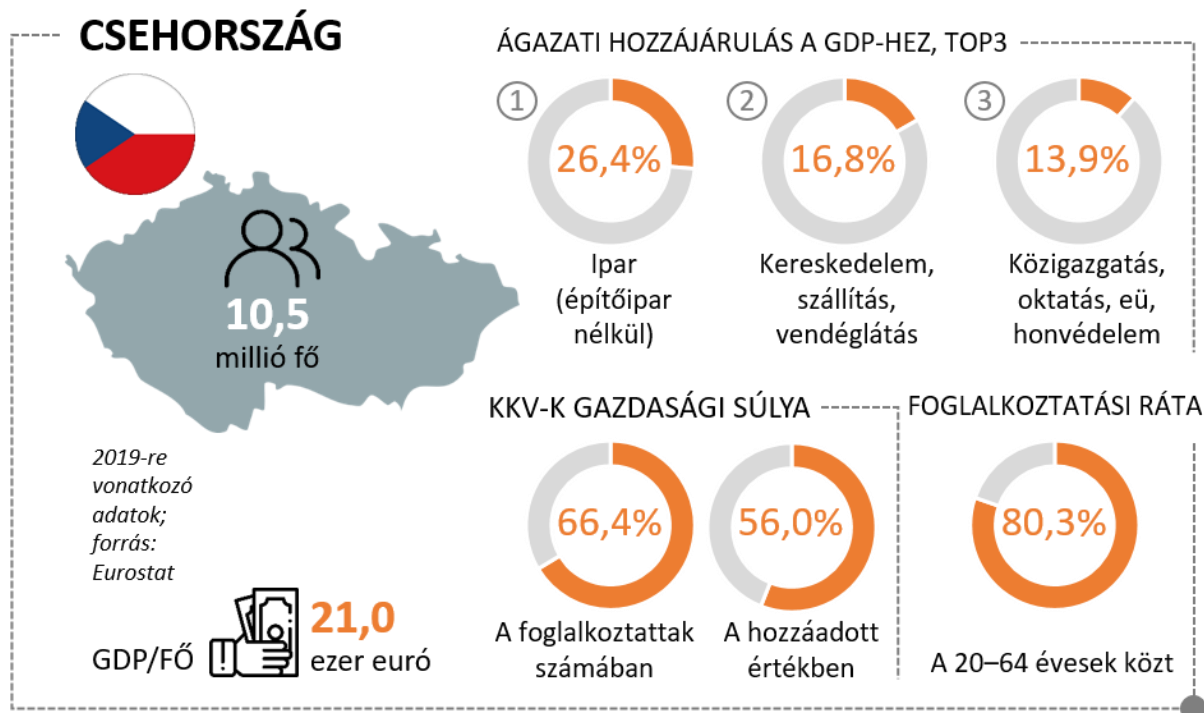
³⁷ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

³⁸ Eurofound (2020), *Regional measures concerning loans guarantee and extension of subsidies deadlines, case BE-2020-11/848 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

³⁹ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

⁴⁰ Eurofound (2020), *Regional measures to help business to stay afloat, case BE-2020-11/853 (measures in Belgium)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

CSEHORSZÁG

Vissza nem térítendő állami támogatások

3,3 milliárd koronányi többletforrást bocsátottak a mező- és erdőgazdálkodási, illetve az élelmiszeripari ágazat rendelkezésére az EU-s 2020 Rural Development Fundon keresztül. Az intézkedés célja az volt, hogy megerősítse az ágazatot a koronavírus kihívásaival szemben és biztosítsák az ország önellátását az élelmiszerek terén⁴¹.

Az április 2-án bevezetett Czech Rise Up Program a vírus elleni védekezés során használható egészségügyi és nem egészségügyi innovációkon dolgozó vállalatokat támogatja összesen 200 millió korona értékben. A májusban bejelentett Czech Rise Up Program 2.0 pedig 300 millió koronát szán ugyanerre a célra, kifejezetten a második hullámra való felkészülés keretében.

Az április 15-én indított Technology Program COVID 19 pedig olyan vállalati fejlesztéseket támogat, amelyek az egészségügyben és a személyes vírus elleni védekezésben használatos termékek előállítását vagy szolgáltatások megvalósítását segítik. Ennek a programnak a kerete szintén 300 millió korona⁴².

Az áprilisi, májusi és júniusi bérleti díjak 50 százalékát kitevő állami juttatásra jelentkezhetnek a vírus által gazdaságilag érintett bérlők. A COVID-Sport program szintén a bérleti díjak kifizetését segítő támogatást nyújt, de kifejezetten sportesemények szervezőinek, sportlétesítmények üzemeltetőinek és sportkluboknak. A program egymilliárd koronás keretösszeggel lett létrehozva.

A kulturális ágazat támogatására több mint egymilliárd koronát tettek félre. Ezen belül például 300 millió koronát szánnak helyi kultúramegőrzésre. További egymilliárd korona támogatást

⁴¹ Vláda České republiky: Measures adopted by the Czech Government against the coronavirus. A cseh kormány [gyűjtőoldala](#) az intézkedéseiről (angol nyelven, a továbbiakban: cseh kormány).

⁴² [OECD](#)

kapott a kulturális szektor, kifejezetten a kiesett bevételek pótlására. A lemondott vagy elhalasztott események szervezői maximum 50 százalékos vagy ötmillió koronás költségtérítést kaphatnak az államtól. A kreatív területeken működő KKV-kat szintén támogatja a program⁴³.

Állami hitelek és hitelgaranciák

Április 20-tól lett elérhető a COVID Prága nevet viselő 600 millió korona értékű hitelprogram prágai vállalkozások számára⁴⁴.

A COVID I hitelprogram keretében KKV-k juthatnak kamatmentes hitelekhez összesen ötmilliárd korona értékben a Czech-Moravian Guarantee and Development Bankon ([AECM](#)) keresztül. A visszafizetés kezdete egy évvel a hitelfelvétel után kezdődik.

A COVID II hitelprogram kereskedelmi bankoktól felvett hitelekre vonatkozó garancia tízezer és 15 millió korona közötti vállalati hitelekre vonatkozólag. A visszafizetés kezdete itt is egy évvel a hitelfelvétel után kezdődik. A kamatokat a Czech-Moravian Guarantee and Development Bank átvállalja. A program összköltsége ötmilliárd korona⁴⁵.

A COVID III program 80-90 százalékos hitelgaranciát nyújt maximum 500 alkalmazottal rendelkező vállalkozások számára. A program maximum 50 millió koronás működőtőke hiteleket támogat, a keretösszege pedig 150 milliárd korona.

Négymilliárd korona extra forrást juttattak a cseh export hitelügynökséghez ([EGAP](#)), amit nagyvállalatoknak kínált hitelgaranciára használhat az ügynökség.

Az elsődleges mezőgazdasági termelők számára hiteltörlesztési segítséget nyújtanak, ami nem haladhatja meg a 150 ezer koronát vagy a hitel fennmaradó értékének 50 százalékát⁴⁶.

Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások

10-15 százalékos ÁFA csökkentést vezettek be a szálláshely szolgáltatás, a kulturális és sportesemények belépői, illetve a sport és wellness létesítmények igénybevételének esetében.

A szállítványozás terheit is csökkentették, hiszen 25 százalékkal redukálták az úthasználati díjat a három és fél tonna feletti tehergépjárművek számára, illetve az ágazat bizonyos szereplői számára előrehozták a jövedéki adó visszatérítését.

A március 16-án kihirdetett Liberation Package I nevű intézkedéscsomag felfüggesztette az adóbevallások határidejét és elengedte az azok késői benyújtásából fakadó büntetéseket. Kitalta továbbá a vállalati és személyi jövedelemadó visszatérítésekkel kapcsolatos benyújtási határidőket⁴⁷.

A március 24-én kihirdetett Liberation Package II-nek köszönhetően a vállalatok a 2020-ban elszenvedett veszteségeiket levonhatják a 2018-ás és 2019-es adóalapjukból. Emellett az ingatlanvásárlási adó kapcsán március 31 és július 31 között keletkezett büntetéseket

⁴³ [cseh kormány](#)

⁴⁴ [OECD](#)

⁴⁵ [ECPRD](#)

⁴⁶ [cseh kormány](#)

⁴⁷ [cseh kormány](#)

elengedték; csakúgy, mint a júniusban esedékes társasági adóelőleget. Az április és július között esedékes úthasználati adóelőleg fizetési határidejét kitolták október 15-ig^{48,49}.

A Liberation Package III 2020. november 30-ig elengedte az ingatlanadó hátralékok kamatát és az adózással kapcsolatos dokumentumok késői benyújtásával járó adminisztrációs díjakat.

A vállalkozások elhalaszthatják a május és július között esedékes a társadalombiztosítási járulékok befizetését, amit munkavállalók után fizetnek. Ezeket 2020. október 20-ig kell visszafizetniük kedvezményes négy százalékos kamattal.

Az ingatlanvásárlási adót eltörölték a 2019 decembere után vásárolt ingatlanok esetében. A már befizetett adók visszatérítésre kerültek⁵⁰.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

Az országban maximum hat hónapos hitelfizetési moratóriumot vezettek be. Az intézkedés a 2020. március 26. előtt kötött szerződésekre vonatkozik⁵¹.

Egyéb

Azok a vállalkozások, amelyek működését a kormány koronavírus elleni védekezésről szóló rendelete leállította, a március 12. és június 31. közötti időszakban esedékes bérleti díjaik megfizetését elhalaszthatták, azokat két éven belül kell befizetniük. Megtiltották továbbá a járvány miatt fizetéseképtelenné vált bérlők bérleti szerződésének egyoldalú megszüntetése.

A turisztikai ügynökségeknek engedélyezték, hogy a már befizetett, de elmaradt üdülések árának visszatérítése helyett 12 hónapig felhasználható kupont adjanak ügyfeleiknek – azok befizetéseiével megegyező értékben – és csak akkor kelljen visszatéríteni a befizetés árát, ha az ügyfél 12 hónapig nem használja fel a kupont. Ugyanezt a rendszert a kulturális események szervezői számára is elérhetővé tették.

Kiterjesztették a nemzeti sportügynökség hatásköreit, hogy az jobb támogatási programokat tudjon létrehozni.

Az elektronikus számlázási rendszer utolsó fázisának bevezetését eltolták a vészhelyzet lezárását követő harmadik hónap végéig. Felfüggesztették továbbá az eladások elektronikus rögzítésének kötelezettségét a válsághelyzet idejére és az azt követő három hónapra.

A kormány hat és fél milliárd koronával megemelte a költségvetésben infrastrukturális beruházásokra előirányzott keretet, ezzel több forráshoz juttatva az építési szektorban működő vállalkozásokat⁵².

⁴⁸ [cseh kormány](#)

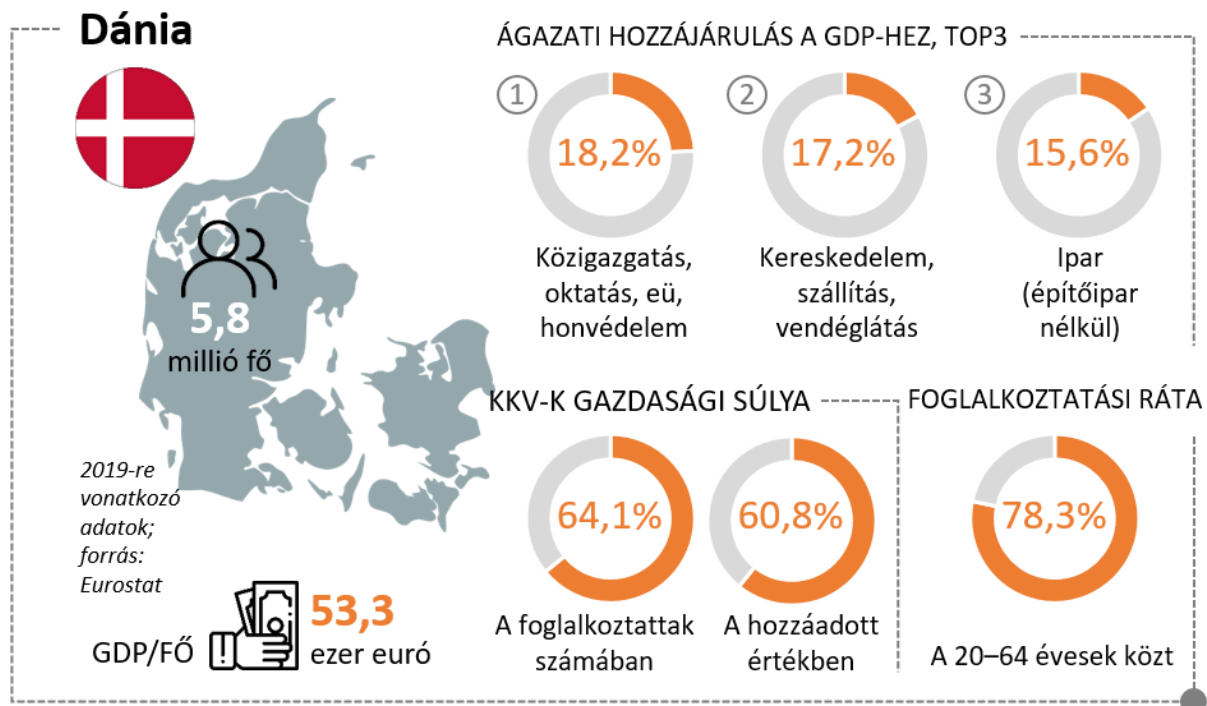
⁴⁹ [ECPRD](#)

⁵⁰ [cseh kormány](#)

⁵¹ [cseh kormány](#)

⁵² [cseh kormány](#)

DÁNIA

Vissza nem térítendő állami támogatások

Vissza nem térítendő állami támogatásban részesültek a jelentős forgalomcsökkenést elszenvedő vállalatok, függetlenül attól, hogy mely iparágban tevékenykednek. A vállalatok fix költségeit kompenzálták, sávos rendszerben, a forgalomcsökkenés mértékétől függően:

- 35-60 százalékos forgalomcsökkenés esetén a fix költsége 25 százalékát térítette meg az állam,
- 60-80 százalékos forgalomcsökkenés esetén az 50 százalékát,
- míg 80 százalék feletti forgalomcsökkenés esetén a 80 százalékát.

A járványügyi szabályok miatt bezárni kényszerült vállalkozásoknak a teljes fix költségét megtérítették⁵³. Ahhoz, hogy a vállalatok igénybe vehessék a támogatást, egy független, akkreditált könyvelő igazolását kellett benyújtaniuk, miszerint a bevételüket és a fix költségeiket helyesen számolták ki, illetve nyilatkozni kellett, hogy a 2019-es évben a vállalatnak volt-e működési vesztesége.⁵⁴ A támogatást 2020. március 9-től lehetett igénybe venni. Az intézkedést július 8-án vezették ki, kivéve a járványügyi korlátozások által érintett vállalkozások esetében, ahol a támogatás augusztus 29-ig élt. Ezt követően a közvetlen támogatást a kölcsönökhöz való könnyebb hozzáféréssel kívánják kiváltani⁵⁵.

Rendezvényszervező vállalkozások számára száz százalékban megtérítették a március 6. és augusztus 31. között szervezett fő eseményeik elmaradása vagy elhalasztása miatti bevételkiesésüket. Emellett további kisebb, speciális támogatási rendszereket hoztak létre a

⁵³ [OECD](#)

⁵⁴ Udenrigsministeriet (dán külügyminisztérium): [Danish COVID-19 government support schemes](#)

⁵⁵ [OECD](#)

kulturális szférában, a sportágazatban, a magánoktatásban, illetve az utazási ágazatban tevékenykedő vállalatok számára⁵⁶.

Állami hitelek és hitelgaranciák

Dániában állami hitelgaranciát nyújtanak mind a 250 főnél többet foglalkoztató nagyvállalatok, mind a 250 főnél kevesebbet foglalkoztató kis- és középvállalkozások számára. Az intézkedés új hitelekre és a felvett összeg 70 százalékára vonatkozik. Igénybevételéhez a vállalatnak bizonyítania kell, hogy több mint 30 százalékos forgalomcsökkenése volt a járvány következtében. A nagyvállalatok számára nyújtott hitelgaranciák keretösszege 35,7 milliárd korona, a kis- és középvállalatok esetében 25 milliárd korona⁵⁷. Az intézkedések 2020. október 1-ig vannak érvényben⁵⁸⁻⁵⁹.

Az állami befektetési alap kockázati tőkét nyújt startupok és kockázatitőke-társaságok számára, arra reagálva, hogy a magánbefektetők kivonultak a piacról. Az intézkedés kizárólag 2020-ra vonatkozik, összértéke 3,4 milliárd korona⁶⁰. Egy új, 10 milliárd korona értékű állami alapot is létrehoztak azzal a céllal, hogy feltőkésítsék a csőd által fenyegetett nagyvállalatokat⁶¹.

Az EKF, Dánia exporthitel ügynöksége, két intézkedést vezetett be a dán exportőrökre nehezedő nyomás enyhítésére. Az első hitelgarancia a likviditási gondokkal küzdő exportőröket célozza. A második kezdeményezés – amely az EKF jelenlegi viszontbiztosítási rendszerét terjeszti ki – célja, hogy a magántulajdonú kereskedelmi hitelbiztosítók továbbra is vállalják az exportőrök rendelkezéseinek biztosítását⁶².

További intézkedésként az állam megerősíti az Utazási Garanciaalapot is 1,5 milliárd koronával. Az alapból kompenzálják az utazási vállalkozások azon költségeit, melyek a koronavírus-járvány okozta útlemondások miatt keletkeztek. Emellett a svéd és a dán kormány közösen nyújt hitelgaranciát a skandináv országok vezető légitársasága, a Scandinavian Airlines számára, 3,5 milliárd korona értékben⁶³.

Adó- és járulékfizetéssel kapcsolatos támogatások

A vállalatok jövedelemadójának, valamint munkaerő-piaci járulékeinak megfizetésére vonatkozó határidejét négy hónappal elhalasztották április – június vonatkozásában. Az önálló vállalkozók adóterheinek megfizetési határidejét szintén elhalasztották. Emellett a havonta fizetendő ÁFA fizetési határidejét is kitolták, 3 hónapra vonatkozóan, mindhárom esetben 30 nappal elhalasztva az eredeti határidőt. Azon vállalatok számára, amelyek negyedévente és félévente fizetik az ÁFÁ-t, szintén új határidőket határoztak meg⁶⁴. Továbbá az ingatlan

⁵⁶ [OECD](#)

⁵⁷ [OECD](#)

⁵⁸ Eurofound database - Eurofound (2020), *Guarantee scheme for small companies (under 250 employees), case DK-2020-12/599 (measures in Denmark)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁵⁹ Eurofound (2020), *Guarantee scheme for large enterprises (above 250 employees), case DK-2020-12/597 (measures in Denmark)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁶⁰ [OECD](#)

⁶¹ [OECD](#)

⁶² Eurofound (2020), *Increased access to export credit, case DK-2020-10/630 (measures in Denmark)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁶³ [OECD](#)

⁶⁴ Udenrigsministeriet (Dán Külügyminisztérium): [Danish COVID-19 government support schemes](#)

rendelkező vállalkozások esetében az önkormányzatoknak fizetendő ingatlanadó megfizetését is elhalasztották⁶⁵.

Egy június 15-én bejelentett intézkedés értelmében a kutatás-fejlesztési tevékenység kapcsán járó adójóváírást a K+F költségek 110 százalékáról 130 százalékra emelték, 2020-ra és 2021-re vonatkozóan.

Rendes körülmények között a munkaadók fizetik a betegség első 30 napján a munkavállaló számára a bért vagy táppénzt. A járvány miatt azonban a munkaadónak lehetősége van ezen kifizetéséhez kompenzációt igényelni 2020. május 20. és szeptember 1. között⁶⁶.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

A kormány és a pénzügyi szektor képviselői közös nyilatkozatot adtak ki, melyben amellet foglalnak állást, hogy a bankok biztosítsanak fizetési moratóriumot a vállalkozások számára⁶⁷.

Egyéb

A beruházások fellendítése érdekében gyorsítják a szociális lakások energetikai korszerűsítését. Az erre szánt összeg 3,5 milliárd korona 2020-ban és 9,4 milliárd korona 2021-ben. A kormány az önkormányzatokkal is megállapodott beruházásösztönző intézkedések meghozataláról, melyek értéke 2020-ban 2,5 milliárd korona⁶⁸.

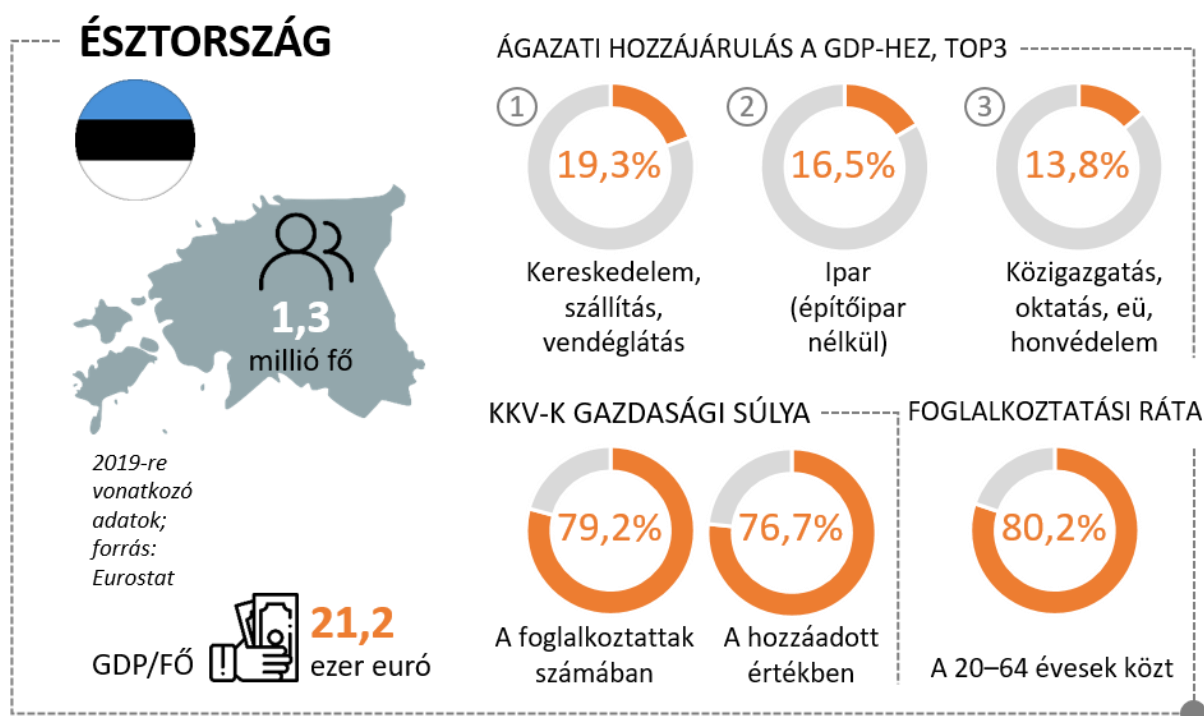
⁶⁵ [OECD](#)

⁶⁶ Eurofound (2020), *Expanded entitlement for employer for reimbursement and for self-employed for sickness benefit, case DK-2020-11/625 (measures in Denmark)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁶⁷ [OECD](#)

⁶⁸ [OECD](#)

ÉSZTORSZÁG

Vissza nem térítendő állami támogatások

2020. áprilisában a parlament elfogadta a kulturális és sportrendezvények szervezésével foglalkozó vállalkozások támogatásáról szóló törvényt, mely **19,8 millió eurót** különített el a költségvetésből az elmaradt rendezvényekkel összefüggő költségek fedezésére. A legmagasabb részt a múzeumok kapták, 6 millió euró összegben, a színházak (magán és közsínházak egyaránt) 4 millió eurót, a zeneipar (elsősorban az elmaradt fesztiválok és koncertek költségeinek finanszírozására) szintén 4 millió eurót, az elmaradt sportesemények szervezői 2,6 millió eurót, és a mozik és más vizuális kulturális eseményekért felelős vállalkozások 600 ezer eurót, míg az irodalom és könyvkiadás 500 ezer euró támogatást kaptak. A [támogatásért 2020. május 8. és 18. között](#) lehetett folyamodni.⁶⁹

2020. májusában a bevásárlóközpontokban üzlethelységet bérlő vállalkozások bérleti díjaik fedezésére közvetlen állami támogatásban részesültek. A keret összege 4 millió euró.

Állami hitelek és hitelgaranciák

2020. március 19-én az észt kormány két vállalkozásvédelmi programról hozott döntést, összesen 1,75 milliárd euró nagyságú előirányzattal. Az első támogatási programot az Állami hitel és exportgarancia alap (KredEx) menedzselte, feladata a hitelgaranciák, kölcsönök és kedvezményes hitelek nyújtása a bajba jutott vállalkozások számára volt. A második program végrehajtásáért a Vidékfejlesztési alap felelt, és elsősorban a mezőgazdasági, halászlásati és élelmiszer-feldolgozó iparágakban működő vállalkozások likviditását segíti állami garanciák, hitelek nyújtása révén.⁷⁰

⁶⁹ Eurofound (2020), *Compensation for cancelled cultural events, case EE-2020-17/362 (measures in Estonia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁷⁰ Európai Bizottság: [Állami támogatási ügyek - Észtország](#)

A támogatási programban való részvételre az alábbi feltételeket teljesítő vállalkozások jogosultak: a számviteli jelentés szerint a vállalkozás hosszútávon fenntartható és fizetőképese; 2019. december 31. előtt nem voltak működési nehézségei; 2020. január előtt nem volt eladósodva; felszámolási illetve csődeljárás alatt nem áll.⁷¹

[A KredEx által nyújtott hitel, illetve hitelgarancia](#) felső határa vállalatonként 5 millió euró, évi négy százalékos kamatra⁷². A veszélyhelyzeti hitel, illetve hitelgarancia felső határától abban a kivételes esetben lehet eltérni, ha a hitelkeret nem éri el a vállalkozás éves forgalmának 25 százalékát, vagy 18 havi előírt likviditási tartalékot.⁷³

A mezőgazdaságban, élelmiszeriparban és halgazdálkodás iparágakban tevékenykedő vállalatok számára 200 millió euró keretösszegű [hiteltámogatást nyújt a vidékfejlesztési alap](#). A felvehető hitel nagysága legfeljebb egy millió euró lehet, a hitel rögzített kamata 2 százalék, a visszafizetési periódus legfeljebb hat év, beruházási hitel esetén legfeljebb 10 év. A hitelösszeg legalább 30 százalékára fedezet szükséges. A hiteligényeket legkésőbb 2020. december 23-ig kell benyújtani.⁷⁴

2020. április 15-én a parlament elfogadta a költségvetés módosítását, és ennek keretében két milliárd eurót különített el, melyet továbbra is a KredEx és a Vidékfejlesztési alap menedzsel. A keret többek között az alábbiak szerint oszródik szét: a Munkanélküliség Alapba az elmaradt bérek fedezésére 250 millió euró, az Egészségbiztosítási alapba 213 millió euró, mezőgazdasági vállalkozási hitelek nyújtására 200 millió euró, a vállalkozói hitelek átütemezésére és hitelgaranciákra egy milliárd euró, ezen belül likviditást támogató üzleti hitelekre 500 millió euró, önkormányzatok támogatása 130 millió euró, elmaradt kulturális és sportesemények költségeire 3 millió euró lett előirányozva.⁷⁵

2020. áprilisában 75,5 millió euró nagyságban újabb állami támogatási programok kerültek bevezetésre, az alábbi területek megsegítésére: bajba jutott kisvállalkozások életben tartása; életképességük megtartása érdekében indított fejlesztési projektek támogatása; profilváltásra készülő idegenforgalmi vállalkozások; kulturális és sportágazatban működő vállalkozások; fizetési könnyítések azon vállalkozások számára, amelyek a fővárost termékekkel és szolgáltatásokkal látják el; nem időben teljesítő vállalkozások pénzbüntetésének eltörlése.⁷⁶

Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások

2020. március 19-től a nyugdíjrendszer második pilléréhez tartozó befizetéseket 2021. szeptemberéig átmenetileg felfüggesztik. Ezzel a munkavállalónál maradó jövedelem négy százalékkal emelkedik. 2020. októbertől a munkavállalók eldönthetik, hogy fizetik-e a társadalombiztosítási hozzájárulást a második pillérbe. Azok számára, akik a továbbfizetés mellett döntenek, az állam vállalja, hogy a jelenlegi jövedelemcsökkenést 2023-tól 6 százalékpontos tb-hozzájárulás támogatással fogja kompenzálni.⁷⁷

⁷¹ Eurofound (2020), *Emergency loan and loan guarantee, case EE-2020-13/347 (measures in Estonia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁷² [OECD](#)

⁷³ Eurofound (2020), *Emergency loan and loan guarantee, case EE-2020-13/347 (measures in Estonia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁷⁴ Eurofound (2020), *Emergency loan and loan guarantee, case EE-2020-13/347 (measures in Estonia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁷⁵ [IMF](#)

⁷⁶ Európai Bizottság: [Állami támogatási ügyek - Észtország](#)

⁷⁷ [OECD](#)

A 2020. március 26-ától⁷⁸ hatályos [kormányrendelet](#) szerint az egyéni vállalkozók (és önfoglalkoztatók) által befizetett szociális adóelőleg összege átkerül az adóhivatal által vezetett adószámlára. Minden vállalkozásra érvényes, hogy amennyiben a vállalkozók bevétele alacsonyabb volt, mint a befizetendő általányszámla mértéke, úgy három hónapig mentesülnek az adóbefizetés kötelezettsége alól. A késedelmes társasági adó-fizetés után három hónapig nem számolnak büntetőkamatot, májustól pedig annak mértékét eddigi napi 0,06 százalékról 0,03 százalékra csökkentik.⁷⁹

2020. április 2-től a dízel üzemanyagokra, gázra és villamos energiára vonatkozó a jövedéki adó mértékét csökkentik.

2020. áprilisától⁸⁰ a hajózási társaságok, vállalkozások számára eltörölték a vízhasználati illetéket. A személyszállítással foglalkozó hajózási társaságok számára pedig visszamenőlegesen 2020. január 1-től a kikötői illetékekkel és más kikötői díjakkal kapcsolatos kiadásai 75 százalékát az állam megtéríti. Erre 20 millió eurós összeg áll rendelkezésre.⁸¹

2020. május 7-én⁸² az önfoglalkoztatók számára az első negyedévi adókötelezettséget eltörölték. Azok számára, akik már befizették az adójukat (az érintettek közel háromnegyede) az adóhatóság visszafizeti az összeget, szabad felhasználásra. Az összeg nagysága 2,5 millió euró.⁸³

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

[A KredEx a meglévő hitelek](#) 35-50 százalékára vállal 6-72 hónapos garanciát, továbbá biztosítja a részletfizetéssel késlekedő vállalatok számára, hogy 2021. december 31-ig a hitel tőkeösszege hozzáférhető maradjon.

Egyebek

2020. április 2-án a KredEx 100 millió eurót különített el lakások és családi házak felújításának támogatására.⁸⁴

⁷⁸ Maksu- ja Tolliamet (észt adóhivatal, MTA): [Riik toetab FIE-sid sotsiaalmaksu tasumisega](#), sajtóközlemény

⁷⁹ Eurofound (2020), *Interests on tax arrears suspended/reduced, case EE-2020-10/341* (measures in Estonia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁸⁰ Észt Gazdasági és Kommunikációs minisztérium (MKM) oldala, [2020. április 3-i közlemény](#)

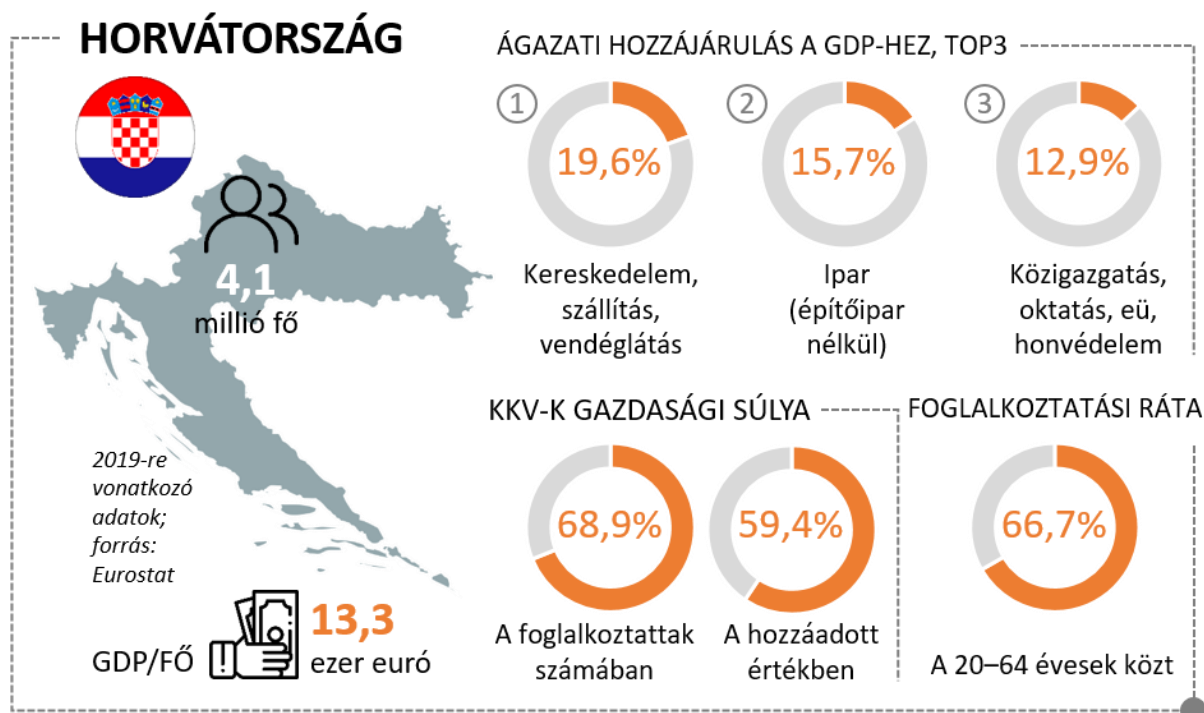
⁸¹ Eurofound (2020), *Measures to support shipping companies, case EE-2020-1/384* (measures in Estonia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁸² Maksu- ja Tolliamet (észt adóhivatal, MTA): [MTA alustas FIEde eest esimese kvartali avansilise sotsiaalmaksu tasumist](#), sajtóközlemény

⁸³ Eurofound (2020), *Social tax payments for solo self-employed, case EE-2020-12/337* (measures in Estonia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁸⁴ [OECD](#)

HORVÁTORSZÁG

Vissza nem térítendő állami támogatások

2020. március 19-én a halászati és akvakultúrában működő, készpénzhiánnyal küzdő vállalkozások likviditásának megtartását segítő, a kormány egy 30 millió kunás csomagot állított össze, melyet a szárazföldi területen és a szigeteken működő vállalkozások egyaránt igényelhetnek. Az alábbi tevékenységet végző vállalkozások tartoznak a célcsoportba: kereskedelmi célú tengeri halászat, kagylótenyésztés, melegvízi és hidegvízi haltenyésztés, halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása és halászati szövetkezetek.⁸⁵

Állami hitelek és hitelgaranciák

2020. március 17-én a horvát kormány egy 30 milliárd kuna értékű gazdasági mentőcsomagot hirdetett meg, melynek elemei: adófizetési kötelezettségek hatósági engedélyezése; a járvány miatt veszélyeztetett (elsősorban mezőgazdasági és ipari termékeket előállító) vállalkozások többletének felvásárlása; intézkedések a turizmus iparágának megsegítésére és más érintett szektorokban a munkahelyek megőrzése.⁸⁶

A HAMAG-BICRO (Horvát Kisvállalkozásokat Segítő, Innovációs és Beruházási Állami Ügynökség) egy 343 millió kuna értékű alapot hozott létre, mely közel 900 kisvállalkozás működőtőke-hitelezését teszi lehetővé. A Horvát Fejlesztési és Újjáépítési Bank (HBOR) hitelvisszafizetési moratóriumot vezetett be, és új likviditási hitelkeret-támogatást nyújt a vállalkozások alapvető költségeinek fedezésére.⁸⁷ Vállalkozásonként 750 ezer kuna vehető fel, melynek visszafizetési periódusa legfeljebb öt év, kamata legfeljebb 0,25 százalék. Ezzel a hitellehetőséggel az alábbi szektorokban működő vállalkozások nem élhetnek: halászat,

⁸⁵ Európai Bizottság – [Állami támogatási ügyek - Horvátország](#)

⁸⁶ [OECD](#)

⁸⁷ [OECD](#)

akvakultúra és mezőgazdaság, dohány- és alkoholtermelés, fegyver- és lőszergyártás és kereskedelem, kaszinó.⁸⁸

Az állam által a magánszektorbeli hitelfelvevők számára nyújtott és a HBOR által közvetített hitelgarancia nagysága 13,5 milliárd kuna.⁸⁹

2020. április 2-án az agrárgazdaságban működő gazdálkodók megsegítésére a [NN 41/2020 számú kormányhatározattal](#) mikro-hitel programot hoztak létre. A mezőgazdasági, feldolgozóipari és erdészeti ágazatban tevékenykedő kisvállalkozások 1000 és 25 ezer euró nagyságú hitelt vehetnek fel az Agrárfejlesztési Program keretében. A visszafizetési periódus három év, a kedvezményes kamat mértéke 0,5 százalék, és a türelmi idő egy év.⁹⁰

2020. április 16-án az idegenforgalomban működő vállalkozások számára 600 millió kuna értékű csomagot⁹¹ hoztak létre, mely kedvezményes kamatozású vagy kamatmentes hitelekkel igyekszik a járvány által sújtott vállalkozások megsegítésére. A hitelkérelmeket közvetlenül a Horvát Újjáépítési és Fejlesztési Bank bírálja el, a pénzeszközöket legfeljebb öt évre biztosítja, a legfeljebb egyéves türelmi időszak igénybevételének lehetőségével. A kamat az első három évben nulla százalék, a negyedik és ötödik évben 1,5 százalék. A felvehető hitel nagysága 100 ezer és 1,25 millió eurónak megfelelő kuna között mozoghat. Az hitelösszeg felhasználható a fizetések finanszírozására, működési költségek fedezésére, a turista szezon előkészítésére, a beszállítókkal szembeni kötelezettségek rendezésére, de nem használható fel kereskedelmi banki tartozásra és ÁFA-kötelezettségek teljesítésére.⁹²

2020. áprilisában a kormány egy 6 milliárd kuna nagyságú hitelgarancia csomagot hozott létre azon járvány által sújtott vállalkozások számára, amelyek exportja éves bevételüknek legalább az egy ötödét kiteszi. A hitelkeret célja a működési hitelek kockázatának csökkentése, a vállalkozások forráshoz juttatása.⁹³

2020. júniusában a kulturális és kreatív ágazatokban működő, válság által leginkább sújtott KKV-k támogatására hozott létre a kormány egy 300 millió kuna értékű programot. A támogatás hitelgarancia formájában jelenik meg, vállalkozásonként legfeljebb 800 ezer euró nagyságú kölcsönre. A program célja elsősorban a kulturális rendezvények szervezésével, mozik, színházak és koncerttermek üzemeltetésével foglalkozó vállalkozások, illetve független művészek és a kulturális ágazatban tevékenykedő más szereplők támogatása, likviditásuk biztosítása.⁹⁴

2020. júniusban a tengerhasznosítási, közlekedési, idegenforgalmi, infrastruktúra- és kapcsolódó ágazatokban működő válság által érintett vállalkozások támogatására 600 millió kuna nagyságú csomagot hoztak létre, melynek keretében az állam garanciát nyújt az újonnan

⁸⁸ Eurofound (2020), *COVID-19 loans for variable capital for microenterprises and SMEs, case HR-2020-14/512 (measures in Croatia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁸⁹ [OECD](#)

⁹⁰ Eurofound (2020), *Microloans for rural development, case HR-2020-14/513 (measures in Croatia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁹¹ Hrvatska banka za obnovu i razvitak (horvát fejlesztési bank): [Obrtna sredstva mjera covid-19 za msp u turističkim djelatnostima](#)

⁹² Eurofound (2020), *Interest-free loans for liquidity protection of entrepreneurs in the tourism sector, case HR-2020-18/775 (measures in Croatia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

⁹³ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

⁹⁴ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

felvett banki kölcsönök legfeljebb 90 százalékára. A program több mint ezer vállalkozás likviditási problémáját igyekszik enyhíteni, támogatva a termelési és beruházási tevékenységét.⁹⁵

2020. június közepén a HBOR bejelentette, hogy meghosszabbítja exporthitel-biztosítási programját (a jelenlegi 50 ezer euróról 150 ezer euróra), és átvállalja a külföldi vevők általi nemfizetések kockázatának 95 százalékát, biztosítva ezáltal a KKV-k likviditását. A program fedezetet nyújt az évi 2 millió eurónál nem magasabb exportbevételű KKV-k export követeléseire.⁹⁶

Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások

2020. március 17-én a horvát kormány döntése kapcsán számos adófizetéssel kapcsolatos könnyítést vezettek be. Lehetővé vált a késedelmes, vagy ütemezett adófizetés és társadalombiztosítási járulék befizetés, büntető kamat kirovása nélkül. A segélyként, adományként kapott bevételek mentesülnek az személyi jövedelemadó és a társasági adó fizetési kötelezettségek alól.⁹⁷

2020. március 19-i kulturális örökség védelméről szóló törvény módosítása ([NN 32/2020](#))⁹⁸ és a hozzá tartozó miniszteri rendelet ([NN 37/2020](#))⁹⁹ az idegenforgalmi ágazatban működő vállalatok számára felfüggeszti a műemléki járulék fizetési kötelezettséget két évre. Ez az intézkedés 100-120 ezer vállalkozást érint, melyek döntő többsége mikro- vagy kisvállalkozás.¹⁰⁰

A 2020. április 7-én módosított adótörvény ([NN 42/2020](#))¹⁰¹ a 2019-ben 7,5 millió kunánál kisebb forgalmat bonyolító vállalkozásokat, ahol a bevétel több mint 50 százalékkal esett, három hónapig mentesíti az adó- és járulékfizetési kötelezettség alól (személyi jövedelemadó, társadalombiztosítási járulék, önfoglalkoztatók kötelező biztosítása, szakképzési hozzájárulás stb.). A 7,5 millió kunánál nagyobb forgalmat bonyolító vállalkozások esetén, ahol a bevétel több mint felével esett vissza, az adó- és járulékkötelezettség teljesítését halasztva, részletekre osztva könnyítette meg. Azon vállalkozások számára, ahol a jövedelemcsökkenés 20-50 százalék közé esett, a halasztott, kamatmentes részletfizetés lehetőségét teszi lehetővé a jogszabály.¹⁰²

2020. április 16-tól hatályos [rendelkezők](#)¹⁰³ szerint az ÁFA-befizetés elhalasztását kérhetik azon vállalkozók, amelyek legalább 20 százalékos bevételcsökkenést szenvedtek el, illetve kiállított számláikkal szemben nemfizetés esete áll fenn. A jövedéki adó, behozatali vám, a kötelező nyugdíjbiztosítás II. pillére, a különadók, a szerencsejáték-adók befizetésével kapcsolatban nem hoztak könnyítési rendeleteket. A szállásadással, szobakiadással,

⁹⁵ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

⁹⁶ [IMF](#)

⁹⁷ KPMG: Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Croatia](#)

⁹⁸ A törvényt módosítási eredeti szövege horvát nyelven.

⁹⁹ A rendelet eredeti szövege horvát nyelven.

¹⁰⁰ Eurofound (2020), *Suspension of tax payments for monumental annuity to support tourism industry, case [HR-2020-14/360](#)* (measures in Croatia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹⁰¹ A törvényt módosítási eredeti szövege horvát nyelven.

¹⁰² Eurofound (2020), *Cancellation and reduction of taxes and social contributions*, case [HR-2020-15/321](#) (measures in Croatia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹⁰³ Eredeti szöveg horvát nyelven.

kempingszállás kiadással foglalkozó adófizetőkkel szemben eltekintenek a negyedéves adóelőleg befizetésétől.¹⁰⁴ A 150-1500 kuna közé eső éves általányadó negyedéves befizetési mentessége közel 100 ezer ingatlantulajdonost érint.¹⁰⁵

2020. június 12-én az adóhatóság elkezdte kifizetni az adó visszatérítéseket, ez körülbelül 570 ezer állampolgárt érintett, összesen 1,1 milliárd kuna összegben.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

Az idegenforgalomért felelős minisztérium 26 millió kuna nagyságú keretet különített el a turizmusban működő kis- és középvállalkozások két százalékpontos kamattámogatására, mivel e vállalkozások nagy része zálogjoggal terhelt ingatlanon működik.

A horvát Bankszövetség az összes kereskedelmi bankra vonatkozóan méltányossági eljárásrendet¹⁰⁶ határozott meg. Ennek megfelelően utasítják a bankokat az adósokkal (magánszemélyekkel és vállalkozásokkal) szembeni kényszerbehatalási intézkedések három hónapra való felfüggesztésére. Lehetővé vált a nem teljesítő hitelfelvevők törlesztéseinek átütemezése a hitelképességi mutató átminősítése nélkül.¹⁰⁷

Egyéb

A Horvát Nemzeti Bank 12 százalékról 9 százalékra csökkentette a kötelező tartalékrátát.¹⁰⁸

A horvát kereskedelmi kamara 2020. március 25-i döntése ([NN 36/2020](#))¹⁰⁹ rendelkezett a kamarai tagsági díjak fizetésének felfüggesztéséről három hónapos időtartamra.¹¹⁰

A 2019. évet érintő pénzügyi beszámolók leadási határidejét 2020. áprilisáról 2020. június 30-ra tették, a publikálással járó anyagi kötelezettségeket eltörölték.¹¹¹

¹⁰⁴ KPMG: [Implementation of the second package of tax measures \(COVID-19\)](#)

¹⁰⁵ Eurofound (2020), *Writing off all renters' income tax liability for the second quarter 2020 in the tourism industry, case [HR-2020-14/582](#) (measures in Croatia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹⁰⁶ Hrvatska udruga banaka (horvát bankszövetség). [Iduća tri mjeseca banke neće poduzimati mjere prisilne naplate](#) (horvát nyelven).

¹⁰⁷ KPMG: [Overview of Government measures to mitigate the effects of special circumstances caused by the coronavirus epidemic](#)

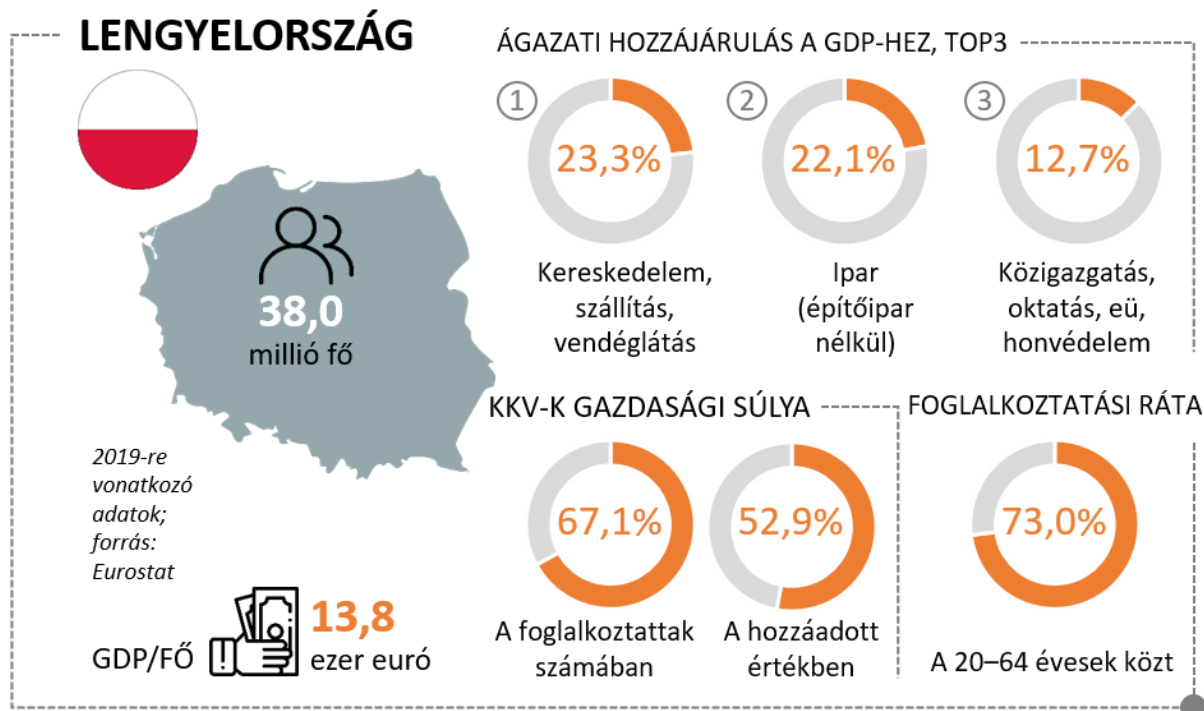
¹⁰⁸ KPMG: Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Croatia](#)

¹⁰⁹ A döntés eredeti szövege horvát nyelven.

¹¹⁰ Eurofound (2020), *Chamber of Commerce temporarily suspends their membership fee, case [HR-2020-10/342](#) (measures in Croatia)*, COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹¹¹ KPMG: [Government measures to mitigate the effects caused by the coronavirus epidemic - second set](#)

LENGYELORSZÁG

Vissza nem térítendő állami támogatások

2020. március 11-én egymilliárd zloty értékű támogatási csomagot hoztak létre azon vállalkozások megsegítésére, amelyek a járvány miatt legalább 15 százalékos jövedelemcsökkenést szenvedtek el.¹¹²

A 2020. március 31-i „[Pénzügyi pajzs](#)”-ként ismert törvény¹¹³ többek között a 9 főnél nem többet foglalkoztató mikrovállalkozások megsegítésének programját hirdette meg. Az érintett vállalkozások további adminisztratív kritériumai: éves forgalma vagy teljes eszközállománya nem éri el a két millió eurót, 2020. február elseje óta havi legalább 25 százalékos forgalomcsökkenésen esett át (az előző év azonos időszakához képest), nem áll felszámolási eljárás alatt, az elmúlt két évben Lengyelországban adózott, 2019 december végéig nem volt járuléktartozása. A támogatási keret teljes összege 25 milliárd zloty, vállalkozásonként legfeljebb 324 ezer zloty igényelhető három éven alatt, személyenként legfeljebb havi 5000 zloty.¹¹⁴

A „Pénzügyi pajzs” csomag kis- és középvállalkozásokat (10-249 főt foglalkoztató vállalkozások, 50 millió eurónál nem nagyon éves forgalommal) érintő része 50 milliárd zlotys kerettel gazdálkodik, vállalkozásonként legfeljebb 3,5 millió zlotys kvótával. A vállalkozásokkal szemben állított kritériumrendszer hasonló a mikrovállalkozásokéhoz. A program összesen 670 ezer mikro, kis- és középvállalkozást érint.¹¹⁵

¹¹² [OECD](#)

¹¹³ A törvény eredeti szövege lengyel nyelven.

¹¹⁴ Eurofound (2020), *Financial shield: Micro enterprises*, [case PL-2020-14/804](#) (measures in Poland), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹¹⁵ Eurofound (2020), *Financial shield: Small and medium enterprises*, [case PL-2020-14/805](#) (measures in Poland), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

A „Pénzügyi pajzs” nagyvállalatokra (249 főnél többet foglalkoztató, éves forgalma 50 millió eurónál nagyobb) vonatkozó része hasonló adminisztratív feltételeket szab meg a résztvevő vállalatok számára. A támogatás formái és mértéke: hitel vagy államkötvény formájában vállalkozásonként a likviditás fenntartása érdekében egymilliárd zloty igényelhető, legfeljebb két évre (ami egy évvel meghosszabbítható). Beruházás támogatásként részvénytörzs vagy készlet akvizíció formájában vállalkozásonként szintén egymilliárd zloty igényelhető.¹¹⁶

Ezen csomag kerete akár 60-75 százalékban vissza nem térítendő támogatást is jelenthet a vállalkozások számára, amennyiben teljesítik az alábbi feltételeket: megtartják a munkahelyeket, folytatják üzleti tevékenységüket és eladásuk mértéke továbbra is csökken.¹¹⁷ A vállalkozások, amelyek személyenként legfeljebb 5000 zloty mikrohitelt kaptak és három hónapig működtek, mentesülnek a hitel visszafizetése alól.¹¹⁸

Az állami támogatások olyan vállalkozások számára is elérhetőek, amelyek 2020. február 1. és április 1. között alakultak.¹¹⁹

A mezőgazdasági szektorban működő vállalkozások állami támogatására egy 40 millió zloty összegű programot hirdettek meg, mely a felvett hitelek kamattámogatására vonatkozik. A KKV-k a hitelek legfeljebb 2 százalékára, a nagyvállalatok pedig hitelek egy százalékára kapnak támogatást. A program több, mint ezer vállalkozást érint.¹²⁰

Állami hitelek és hitelgaranciák

A „Pénzügyi pajzs” csomag azon része, melyet a vállalatoknak vissza kell térítenie (tehát az állam által nyújtott támogatás 60-75 százalékán felül eső rész) kedvező visszafizetési feltételeket állapított meg. E szerint, a hitelek kamatmentesek, és törlesztésüket a második évben kell csak elkezdeni.¹²¹

2020. március 19-én a vállalkozások számára hitelgaranciaként és mikrokölcsönök fedezésére 75 milliárd zloty különített el a kormány.¹²² Az Lengyel Nemzeti Fejlesztési Bank ([BGK](#)) további 22 milliárd zlotyra emelte a magánszektor számára nyújtott hitelgarancia keretét. A közép- és nagyvállalatok likviditásának biztosítása érdekében a BGK állami hitelgaranciát biztosít az év végéig, és két évnyi hitelperiódust fed le. A hiteldíjak és hitelkamatok nem haladhatják meg az állami támogatások ideiglenes keretrendszerében meghatározott határértékeket.¹²³

A nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott banki hitelezés finanszírozásának megtámogatására a Lengyel Nemzeti Bank egy 96,2 milliárd zlotys programot hirdetett meg.¹²⁴

¹¹⁶ Eurofound (2020), *Financial shield: Large enterprises*, [case PL-2020-20/806](#) (measures in Poland), COVID-19 EU Policy Watch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹¹⁷ [IMF](#)

¹¹⁸ [OECD](#)

¹¹⁹ KPMG: Government Response – Global landscape - An overview of government and institution measures around the world in response to COVID-19. [Poland](#)

¹²⁰ Európai Bizottság: [Állami támogatási ügyek - Lengyelország](#)

¹²¹ [OECD](#)

¹²² [IMF](#)

¹²³ [OECD](#)

¹²⁴ [IMF](#)

A május végi 7,5 milliárd zloty nagyságú program elsősorban a nagyvállalatok és egyes kis- és középvállalatok koronavírus-válság miatt elkönyvelt veszteségeit igyekszik enyhíteni. A csomag, melyet a Lengyel Fejlesztési Alap kezel, hitelek formájában közvetlen likviditást nyújt az érintett vállalkozásoknak, kedvezményes kamatozású támogatott hitel formájában. A hitelt 2021. szeptember 30-ig vehetik fel, és az 2020. március 1. és augusztus 31. között a koronavírus-válság miatt ténylegesen elszenvedett kár legfeljebb 75 százalékának ellentételezésére használhatják.¹²⁵

Adó- és járulékfizetéssel kapcsolatos támogatások

2020. március 18-i kormányintézkedésként a kiskereskedelmi értékesítési adó befizetési kötelezettségét az év végéig felfüggesztik.¹²⁶

A 2020. március 31-i [„Krisis-elleni pajzs”-ként ismert törvény](#)¹²⁷ az önfoglalkoztatók és mikrovállalkozások (9 főnél kevesebbet foglalkoztatók) terheinek csökkentése érdekében rendelkezik arról, hogy a költségvetés három hónapon keresztül átvállalja a társadalombiztosítási járulék fizetését abban az esetben, ha az érintett vállalkozások jövedelme márciusban nem haladta meg az átlagbér 300 százalékát.¹²⁸ A kisvállalkozások (10-49 főt foglalkoztatók) esetében a társadalombiztosítási járulék 50 százalékának fizetését vállalja át a költségvetés. Az adófizetésekkel kapcsolatban számos könnyítést tettek halasztás, részletfizetés, illetve adóeltörlés formájában.¹²⁹ A támogatás becsült összege 14 milliárd zloty.

Az adóbevallási szabályok módosításával lehetővé vált a vállalkozások számára, hogy a 2020. évi veszteségeiket a 2021. évi adóbevallás beadása során a bevételekből levonják.

Számos adóbevallással, adóhátralék-befizetéssel kapcsolatos határidőt módosítottak áprilistról júliusra. Az ÁFA-visszatérítés folyamatát felgyorsították, az ingatlanadó fizetési határidejét meghosszabbították. A kisadózók számára lehetővé vált az adóelőleg befizetésének elhalasztása. A járvánnyal összefüggő segélyek adómentesek.

A 2020. június 4-én elfogadott gazdaságvédelmi csomag lehetővé teszi a járvánnyal kapcsolatos adományok összegének leírását az adóalapból.¹³⁰

2020. június 17-én bevezetésre került az észt típusú társasági adó (Estonian CIT) befizetési rendszer, melynek lényege, hogy a társaságok által elért eredmény helyett csak a tulajdonosoknak kiosztott osztalék adózik. Az 50 millió zlotynál alacsonyabb nagyságú forgalmat realizáló vállalatoknak nem kell tehát társasági adót fizetniük abban az esetben, ha nyereségüket fejlesztésre fordítják vagy visszaforgatják, újra befektetik. Ez az intézkedés a Lengyelországban működő külföldi vállalatokra is vonatkozik.¹³¹

¹²⁵ Európai Bizottság: [Állami támogatási ügyek - Lengyelország](#)

¹²⁶ KPMG: Government Response – Global landscape - An overview of government and institution measures around the world in response to COVID-19. [Poland](#)

¹²⁷ A törvény eredeti szövege lengyel nyelven.

¹²⁸ [OECD](#)

¹²⁹ [IMF](#)

¹³⁰ KPMG: Government Response – Global landscape - An overview of government and institution measures around the world in response to COVID-19. [Poland](#)

¹³¹ [OECD](#)

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

Az Állami Fejlesztési Bank ([BGK](#)) által a startup vállalkozások számára korábban nyújtott hitelek és tőketámogatások kamatrészletei visszafizetésének felfüggesztése hat hónapra, ami meghosszabbítható további hat hónappal. Az éves kamatláb nulla százalékra csökkentése 12 hónapnál nem hosszabb időszakra. Minden vállalkozói hitel visszafizetési feltételeinek átütemezése, szerződések újratárgyalása, a vállalkozás méretétől függetlenül.¹³²

A Lengyel Nemzeti Bank ([NBP](#)) a banki tőkekövetelményekre vonatkozó 3 százalékos rendszerkockázati tőkepuffert hatályon kívül helyezte. A pénzügyi felügyelet a KKV-knak nyújtott meglévő hitelekre vonatkozóan azok céltartalék-képzésével és átsorolásával olyan intézkedéseket hozott, amelyek segítik a hiteltörlesztéssel összefüggő veszteségek elosztását hosszabb időtávon.¹³³

A 2020. június 4-én elfogadott gazdaságvédelmi csomag azon, a járvány által érintett vállalkozók számára, akik 2020. december 31-ig lejáró bankkölcsönrel bírnak, különös szabályként kamattámogatásban részesülnek.¹³⁴ 2020. június 24-i intézkedéscsomag részeként pedig a járvány miatt nehéz helyzetbe került vállalkozások hiteltörlesztési kamataira támogatást nyújtanak.¹³⁵

Egyéb

A Lengyel Nemzeti Bank 2020. március 17. óta 140 bázisponttal csökkentette az irányadó kamatlábat (március 17-én 50 bázispont, április 8-án 50 bázispont, május 27-én 40 bázispont). 2020. március 17-én a bankok likviditásának növelése érdekében a kötelező tartalékrátát 3,5 százalékról fél százalékra csökkentette.¹³⁶

A Lengyel Fejlesztési Alap ([PFR](#)) a bajba jutott vállalatok részvényeinek felvásárlásával hozzájárul azok alaptőke emeléséhez.

2020. március 25-i intézkedések a társadalom és a járvány elleni védekezés szempontjából szükségesnek ítélt termékekre ár- és árrésplafont vezettek be.

2020. április 9-i intézkedések pedig a mezőgazdaságban dolgozók tevékenységét az alábbiakkal támogatják: a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek promóciójára elkülönített forrásokat piacélnkítő intézkedések támogatására lehet fordítani. A mezőgazdaságban és élelmiszeriparban dolgozó vendégmunkások lejárt vízumait és tartózkodási engedélyeit meghosszabbítják a járványügyi intézkedések lejárata után egy hónapig.¹³⁷

A 2020. június 4-én elfogadott gazdaságvédelmi csomag kitér a regionális és helyi önkormányzatok költségvetésének támogatására

¹³² KPMG: Government Response – Global landscape - An overview of government and institution measures around the world in response to COVID-19. [Poland](#)

¹³³ [IMF](#)

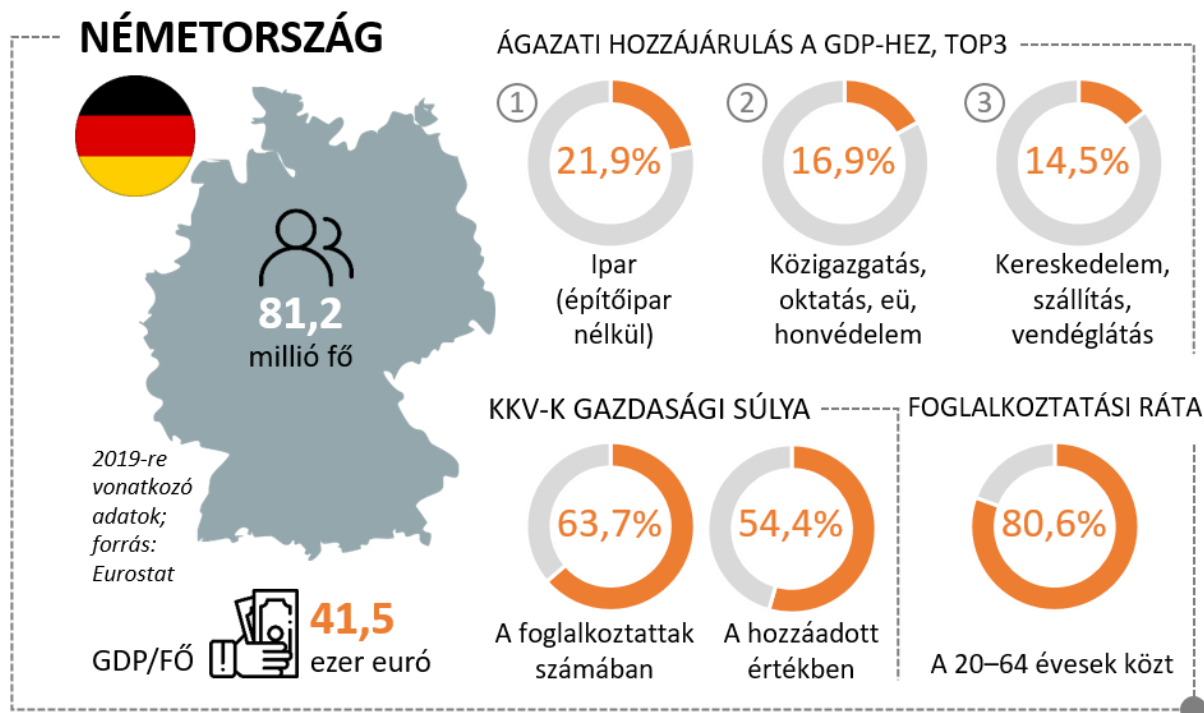
¹³⁴ KPMG: Government Response – Global landscape - An overview of government and institution measures around the world in response to COVID-19. [Poland](#)

¹³⁵ [OECD](#)

¹³⁶ [IMF](#)

¹³⁷ [OECD](#)

NÉMETORSZÁG

Vissza nem térítendő állami támogatások

Vissza nem térítendő állami támogatást nyújtottak az önálló vállalkozók, a szabadúszók és a mikrovállalkozások működési költségeinek fedezésére, három hónap időtartamra. A kifizetés egyösszegű volt, az önálló vállalkozók és az öt főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozások 9000 eurónyi, míg a tíz főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozások 15000 eurónyi támogatást kaptak. Az intézkedésre 50 milliárd eurót fordítottak¹³⁸.

Állami hitelek és hitelgaranciák

Az Újjáépítési Hitelintézet (Kreditanstalt für Wiederaufbau, továbbiakban: KfW) kiterjesztett állami hitelgaranciákkal segíti a vállalkozásokat, a korábbiaknál kedvezőbb feltételek mellett. A fő változások a következők:

1. A járvány előtt a KfW maximum 50 százalékos pénzügyi kockázatot vállalt, illetve a működéshez szükséges berendezésekre nem nyújtott hitelgaranciát. A válsághelyzetre reagálva azonban a hitelintézet a nagyvállalati hitelek esetében a kockázat 80 százalékát átvállalja, míg kisvállalkozások esetében a 90 százalékát. Utóbbiak már a sürgősen beszerzendő berendezésekre is hitelgaranciát kaphatnak.
2. A kamatlábak – melyeket korábban a kockázatok alapján határoztak meg – kedvezőbbé váltak. A kis- és középvállalkozások számára meghatározott kamat 1% és 1,46% közötti, míg a nagyvállalkozásoké 2% és 2,12% közé esik.
3. Egyszerűsített kérelmezési eljárásokat vezettek be. A három millió eurót meg nem haladó vállalati hitelek esetében a kockázatértékelést nem a KfW, hanem a vállalkozás saját bankja

¹³⁸ [Bundesministerium der Finanzen](#) (német pénzügyminisztérium): [Kampf gegen Corona: Größtes Hilfspaket in der Geschichte Deutschlands](#).

végzi a folyamat gyorsítása érdekében. A legfeljebb 10 millió euró értékű hitelekre egyszerűsített kockázatértékelési eljárást vezettek be. A hitelhez szükséges igazolásokat minimalizálták¹³⁹.

Emellett egy speciális, a startupok, illetve a mikrovállalkozások igényeihez igazított hitelprogramot is indítottak¹⁴⁰.

További intézkedésként létrehozták a Gazdasági Stabilizációs Alapot (Wirtschaftsstabilisierungsfond). Ez főként azokat a nagyvállalatokat célozza, melyek az alábbi három kritériumból legalább kettőt teljesítenek: (1) árbevételük meghaladja az 50 millió eurót, (2) mérlegfőösszegük meghaladja a 46 millió eurót, (3) több mint 249 főt foglalkoztatnak. A másik célcsoportot azon vállalkozások képezik, melyek ugyan nem felelnek meg az előző feltételeknek, de a gazdaság vagy a biztonság szempontjából kulcsfontosságúnak nyilváníthatók, illetve meghatározott szektorokban működnek. Az alap három pillérből épül fel. Az első a vállalatok feltőkésítésére hivatott pénzügyi eszközöket tartalmaz (100 milliárd euró); a második a KfW hitelgarancia-programjait kiegészítő hitelgaranciákat kínál, könnyebbé téve a vállalatok tőkepiaci refinanszírozását (400 milliárd euró); a harmadik a KfW számára nyújtott 100 milliárd euró, ami – szükség esetén – a hitelintézet programjainak refinanszírozására szolgál¹⁴¹.

A szövetségi kormány továbbá legfeljebb 30 milliárd euró összértékben kártalanítja a hitelbiztosítókat, valamint azzal támogatja az agrárgazdaság működését, hogy kezességet nyújt a szektor hitelintézetének, a Landwirtschaftliche Rentenbank-nak¹⁴².

Adó- és járulékfizetéssel kapcsolatos támogatások¹⁴³

A járvány hatásai által közvetlenül érintett vállalkozások számára különféle adózási könnyítéseket vezettek be. Az intézkedések minden érintett vállalatra vonatkoznak, annak méretétől függetlenül, illetve az önálló vállalkozókra és szabadúszókra is.

A munkahelyek védelme érdekében bevezették a csökkentett munkaidő állami támogatását (ún. Kurzarbeitsgeld). A kieső munkaórák tekintetében a munkavállaló korábbi bére 60–87 százalékát kapja¹⁴⁴, sok munkaadó azonban kiegészíti munkavállalói csökkentett bérét. Az állam ezt a gyakorlatot támogatni kívánja, így a bruttó bér 80 százalékáig terjedő kiegészítések adómentesek. Ugyanígy, ezen összeg után a vállalatok mentesülnek a társadalombiztosítási járulékok megfizetése alól.

A járvány kifejezetten súlyosan érintette a vendéglátóipari vállalkozásokat. Mielőbbi gazdasági talpra állásukat segítő, az ágazatban 2020. július 1. és 2021. június 30. között 7 százalékra csökkentették az élelmiszerek ÁFÁ-ját. Az intézkedésről a parlament májusban határozott.

¹³⁹ Bundesministerium für Wirtschaft und Energie (német gazdasági és technológiai minisztérium): [Fact sheet for the KfW Special Programme for 2020](#).

¹⁴⁰ Sascha Schuff (német szövetségi parlament): Covid-19 pandemic National measures to recovery sharing of best practices Germany, videokonferencia-előadás

¹⁴¹ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹⁴² Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹⁴³ Bundesministerium der Finanzen (német pénzügyminisztérium): [Steuerliche Hilfen für Unternehmen und Beschäftigte](#)

¹⁴⁴ A részletszabályokért lásd szociális és munkaügyi elemzésünket.

Azok a kiskereskedelmi, vendéglátóipari vagy kulturális szférában tevékenykedő vállalkozások, amelyek a járvány következményeként 2020-ban veszteséggel zárnak, likviditási támogatást kapnak. Ennek módja, hogy a 2020-ra kifizetett adóelőlegük visszatérítését kérvényezhetik a tárgyévi átalányveszteségük alapján az illetékes adóhatóságtól.

Amennyiben a vállalatok, az önálló vállalkozók és a szabadúszók jövedelme a folyó évben várhatóan alacsonyabb lesz a járvány előtt vártnál, akkor a jövedelemadójuk és a társasági adójuk mértékét ennek megfelelően kiigazíthatják. A 2020-ban már kifizetett adóelőlegek visszatérítése is kérvényezhető.

Emellett adóhalasztási lehetőségekkel is igyekeztek könnyíteni a vállalkozások helyzetét. Ebben azok a vállalkozások részesülhettek, melyek bizonyítani tudták, hogy a járvány hatásai közvetlenül érintették őket. A 2020-ra vonatkozó adóterheik megfizetését halaszthatják el, kamatmentesen. Az intézkedés vonatkozik a jövedelemadóra, a társasági adóra, a forgalmi adóra és a gépjárműadóra. Az adóhalasztási kérelmeket 2020. december 31-ig lehet benyújtani.

2020 végéig a jövedelemadó, a társasági adó és a forgalmi adó esetében nem hajtják be a lejárt adótartozásokat, illetve az erre az időszakra fizetendő késedelmi bírságot nem szabják ki.

Egyéb

2020. júniusának elején jelentette be a kormány új gazdaságélénkítő csomagját, 130 milliárd euró értékben. Az intézkedések három cél köré csoportosíthatók, melyek:

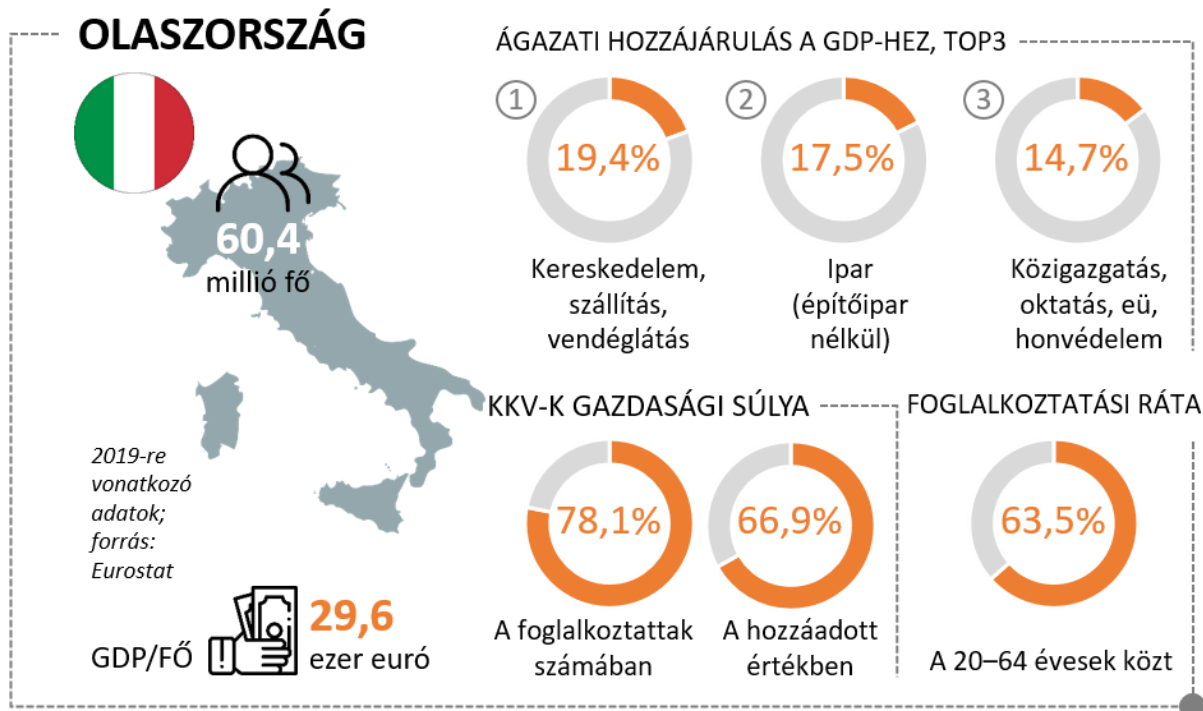
- Keresletösztönzés, munkahelyvédelem és gazdasági stabilitás;
- Vállalati és önkormányzati beruházások ösztönzése;
- A „jövőbarát Németországba” történő befektetések¹⁴⁵.

Az intézkedésekre szánt összeg mintegy 40 százalékát a zöld, valamint a digitális átállásra fordított célzott támogatások teszik ki, de a csomag része számos keresletösztönző szociális intézkedés, illetve a vállalkozások likviditását támogató lépés is¹⁴⁶. Ezen intézkedések már 2020. június 30-a után kerülnek bevezetésre, így nem tartoznak e háttéranyag időbeli fókuszába. A csomag főbb elemeiről a pénzügyminisztérium honlapján található rövid [összefoglaló](#).

¹⁴⁵ Sascha Schuff (német szövetségi parlament): Covid-19 pandemic National measures to recovery sharing of best practices Germany, videokonferencia-előadás

¹⁴⁶ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

OLASZORSZÁG

Olaszország gazdasági intézkedéseinek gerincét három rendeletcsomag adja:

1. Az összesen 25 milliárd euró értékű Cura Italia (Gyógyítsuk meg Olaszországot) [rendelet](#)¹⁴⁷, amely március 17-én lépett hatályba. Ez a vállalkozásokat védő intézkedések mellett több járványügyi és munkaerőpiaci lépést is tartalmaz. A vállalkozásokat likviditásuk növelésével és adóügyi intézkedésekkel támogatja.
2. Az április 9-én hatályba lépett Decreto Liquidità (Likviditás [rendelet](#)¹⁴⁸) kifejezetten a vállalkozások támogatását szolgálja, 400 milliárd euró értékű állami hitel- és exportgaranciák formájában.
3. A május 19-én hatályba lépő Decreto Rilancio (Újrarendelés [rendelet](#)¹⁴⁹) összesen 210 milliárd eurót mozgósít. Középpontjában a vállalkozások megerősítése áll, de jelentős a hozzájárulása a szociális, egészségügyi és oktatási szektorhoz is.

Az olasz Gazdasági és Pénzügyminisztérium közleményei¹⁵⁰, illetve a Bruegel Intézet¹⁵¹ és a KPMG¹⁵² ezeket helyenként kiegészítő összefoglalói alapján a következőket érdemes kiemelni a három csomagból:

¹⁴⁷ Az olasz hivatalos közlönyben megjelent eredeti olasz nyelvű kiadás.

¹⁴⁸ Az olasz hivatalos közlönyben megjelent eredeti olasz nyelvű kiadás.

¹⁴⁹ Az olasz hivatalos közlönyben megjelent eredeti olasz nyelvű kiadás.

¹⁵⁰ A Ministero dell'economia e delle finanze (olasz gazdasági és pénzügyminisztérium) közleménye a [Cura Italia](#), a [Decreto Liquidità](#) és a [Decreto Rilancio](#) csomagokról.

¹⁵¹ [Bruegel](#)

¹⁵² KPMG: [Italy: Tax developments in response to COVID-19](#)

Vissza nem térítendő állami támogatások

A Decreto Rilancio hatmilliárd eurós keretből biztosít 2000 és 5000 euró közötti vissza nem térítendő támogatást olyan vállalatoknak, amelyek forgalma nem haladja meg az ötmillió eurót.

Állami hitelek és hitelgaranciák

A Cura Italia több állami hitelgarancia programot is indított. Ezek közül két intézkedés különösen jelentős. Az egyik a KKV-k hitelgarancia alapjának 40-ről 100 milliárd euróra való kibővítése. A másik pedig az alapból nem részesülő vállalkozások megsegítése érdekében a többségi állami tulajdonú Cassa Depositi e Prestiti ([CDP](#)) befektetési bankon keresztül vállalt garanciák. Ezek közepes és nagyvállalatok kereskedelmi bankoknál felvett hitelekre vonatkoznak, keretösszegük pedig 500 millió euró. A CDP garanciaprogramja várhatóan tízmilliárd eurónyi forrást segít eljuttatni a vállalatokhoz.

A Decreto Liquidità három új hitelkonstrukciót hozott létre a KKV alapon belül. Az egyik maximum hatéves futamidejű KKV és kisvállalkozói hitelekre kockázatértékelés nélkül vállal garanciát, amennyiben a hitel nem haladja meg a 25 ezer eurót vagy a kedvezményezett éves bevételének 25 százalékát. Egy másik konstrukció az ötmillió eurót meg nem haladó hitelekre biztosít maximum 90 százalékos garanciát, 500 főnél kevesebb embert foglalkoztató vállalkozások számára. Ráadásul az alap semmilyen ügyintézési díjat nem számol fel. Végül pedig a 3,2 millió eurót nem meghaladó éves bevétellel rendelkező vállalkozások az alap 90 százalékos garanciáját egy harmadik fél tíz százalékos garanciájával egyesíthetik, 800 ezer eurót, vagy a kedvezményezett éves bevételének 25 százalékát nem meghaladó hitelek esetén.

A Decreto Liquidità vállalkozásvédelmi törekvéseiben a CDP tulajdonában lévő olasz export hitelügynökség ([SACE](#)) is fontos szerepet játszik. Rajta keresztül 200 milliárd eurónyi keretösszegig biztosítható hitelgarancia kereskedelmi bankoknál felvett hitelekre. A garancia különböző feltételekhez van kötve, például a vállalat a hitelfelvételt követő 12 hónapban nem adhat osztalékot, illetve csak Olaszországban folyó termelési tevékenységének támogatására használhatja a hitelt. A garancia aránya a vállalkozás méretétől függ. Az 5000-nél kevesebb alkalmazottal és másfél milliárd eurónál kevesebb éves forgalommal rendelkező cégek esetében ez 90%. Az 5000 vagy több embert foglalkoztató cégek 80 százalékos garanciát kaphatnak, ha éves forgalmuk nem másfél és ötmilliárd euró között van. Ötmilliárd eurós forgalom felett pedig a garancia aránya 70%. A garancia mértéke nem haladhatja meg a cég 2019-es forgalmának 25 százalékát vagy a személyi kiadásainak dupláját. A KKV alaptól kapott kereteiket már kihasználó kis- és középvállalkozások, illetve más általános forgalmi adószámmal rendelkező gazdasági szereplők maximum 30 milliárd eurónyi keretösszegig részesülhetnek a SACE támogatásából.

A Decreto Rilancio további 34 milliárd eurót szabadított fel a SACE által folyósított hitelgaranciákra, illetve KKV alap megerősítésére.

Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások

A Cura Italia júniusig néhány kivétellel felfüggesztett minden adóellenőrzést, behajtást és egyéb adóhátralékokkal kapcsolatos eljárást. Továbbá minden higiéniai, munkavédelmi és a fertőzések megelőzésére fordított kiadással járó adót 50 százalékkal csökkentett, de adófizetónként 20 ezer euróban maximalizálta az adókedvezmény mértékét. A rendelet emellett a vírus terjedésének megfékezését segítő minden pénzbeli és természetbeni adomány értékét levonhatóvá tette a vállalatok adóalapjából. A vészhelyzet miatt bezárásra kényszerült minden

bolt a bérleti díjuk 60 százalékának megfelelő adókedvezményben részesült március hónapban. A márciusi társadalombiztosítás fizetési kötelezettség is felfüggesztésre került, minden évi két millió euró alatti éves forgalmú vállalat és vállalkozók számára. A 400 ezer euró alatti éves forgalmú magánvállalkozóknak adott kifizetések pedig márciusban és áprilisban is adómentessé váltak. A Cura Italia szintén lehetőséget ad arra, hogy pénzügyi és nem pénzügyi vállalkozások egyaránt adókedvezménnyé alakítsanak nem teljesítő vagy beragadt kintlévő hiteleket. Ez várhatóan 10 milliárd euróval növeli a vállalkozások likviditását.

A Decreto Rilancio minden addig bevezetett adókötelezettség alóli felmentést meghosszabbított 2020. szeptember 16-ig, illetve több új adózással kapcsolatos könnyítést is bevezetett, például felmentette az évi 250 millió eurót el nem érő forgalommal rendelkező cégeket a júniusban esedékes regionális termelési adó (IRAP) alól. A rendelet a hotelek és tengerparti létesítmények számára elengedte a 2020-as ingatlanadó első részletét. A vendéglátóhelyek közterület-használati díját pedig felfüggesztette 2020. október 31-ig.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

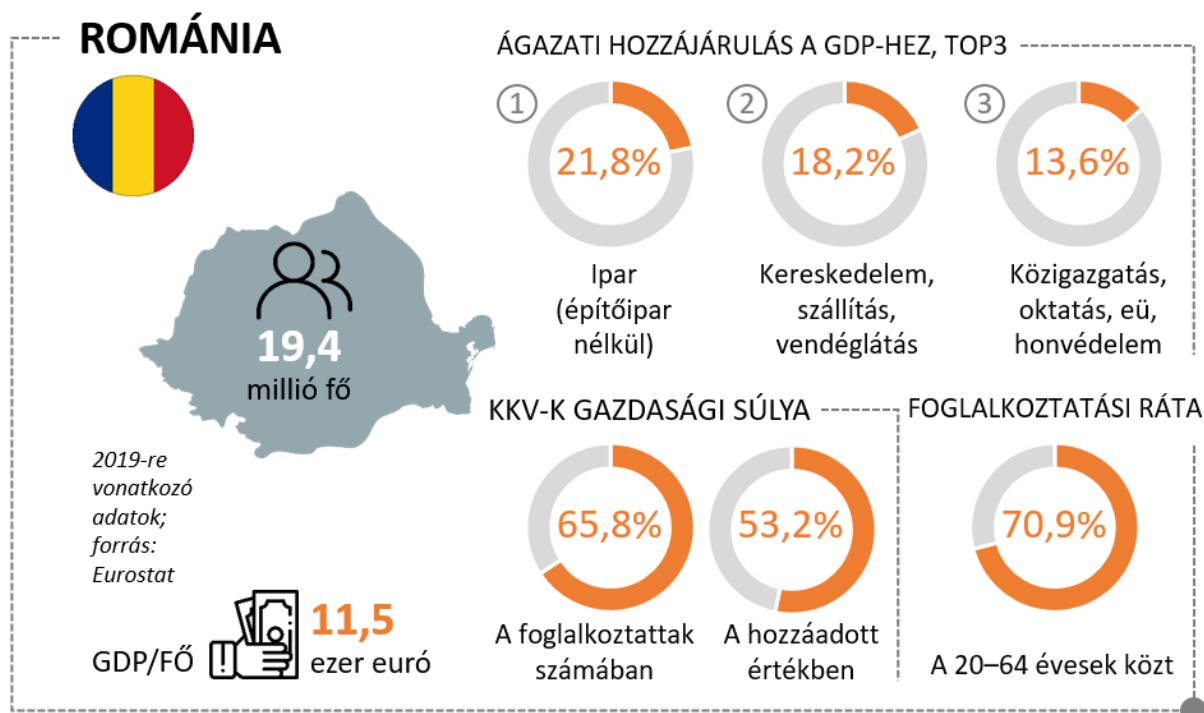
A Cura Italia 2020. szeptember 30-ig tartó hitelmoratóriumot vezetett be kis- és középvállalkozások által 2020. január 31-ig felvett hitelekre vonatkozóan, beleértve a jelzáloghiteleket és a hitelkeret túllépéseket. Ez várhatóan 220 milliárd euróval növeli a vállalkozások likviditását.

Egyéb

A Decreto Liquidità lazított csóddal és fizetéseképtelenséggel kapcsolatos szabályokon. A rendelet továbbá megerősítette a SACE exportbiztosítási keretét azáltal, hogy az állam 90 százalékos garanciát vállal a biztosításokra.

A Decreto Rilancio létrehozta Fondo Patrimonio PMI alapot, amely a KKV-k által 2020. december 31-ig kibocsájtott értékpapírok megvásárlására szolgál, ezzel elősegítve azok feltőkésítését. Az értékpapírokat hat éven belül kell visszavásárolni. A programban való részvétel bizonyos feltételekhez van kötve, például a befolyt összeget az alkalmazottat fizetésére, működési költségekre vagy beruházásokra kell költeni és csak Olaszországban lehet felhasználni. A rendelet egy másik alapot (Patrimonio Rilancio) is létrehozott a CDP-n belül, ami az évi 50 millió euró alatti forgalmú nem pénzügyi vállalkozásokat támogatja részvényeik megvásárlásával.

ROMÁNIA

Állami hitelek és hitelgaranciák

2020. március 18-án megjelent kormányrendeletben ([20/2020](#))¹⁵³ a mikro és kis- és közép vállalkozások számára 15 milliárd RON értékű állami kezességvállalási és kamattámogatási [program](#) került meghirdetésre.¹⁵⁴ A állam a beruházási hitelek 80 százalékáért, a működő tőke-hitelek 90 százalékáért vállal kezességet. A beruházási hitelek futamideje legfeljebb 120 hónap, legmagasabb értéke 10 millió RON, a működő tőke-hitelek 36 hónapos futamidővel bírnak, legfeljebb 5 millió RON értékben. A programnak szinte minden szektorban működő KKV a részese lehet, az alábbiak kivételével: szerencsejáték, magánnyomozó és őrző-védő irodák, fegyver- és lőszergyártó, illetve ezekkel kereskedő vállalkozások, dohány és alkoholkereskedések. A hitelbírálat során a hitelfelvevőknek biztosítéki garanciát, illetve a felvett hitel nagyságával megegyező fedezetet kell bizonyítaniuk.¹⁵⁵

2020. április 10-től az állam nevében és javára eljáró EximBank rövid lejáratú hitelbiztosítást nyújt azon vállalkozások számára, amelyek az Európai Unió és az OECD tagországaival kereskednek, hogy csökkentsék a vevők nem piaci alapú kockázatát.¹⁵⁶

Adó- és járulékfizetéssel kapcsolatos támogatások

A 2020. március 21-től hatályos [29/2020 számú veszélyhelyzeti kormányrendelet](#) a járványhelyzettel kapcsolatos gazdasági és pénzügyi intézkedéseket tartalmazza, melyek közül számos az adózás területére vonatzott. E szerint minden olyan adótartozás, melynek lejáratát 2020. március 21. utánra esik és 30 napon belül nem kerül befizetésre, mentességet kap a

¹⁵³ A rendelet román nyelvű szövege.

¹⁵⁴ [OECD](#)

¹⁵⁵ Eurofound (2020), *Secured loans for investments or working capital for companies*, case [RO-2020-12/529](#) (measures in Romania), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹⁵⁶ [OECD](#)

büntetőkamat és más büntetési tételek alól. Jogi következményei sem lesznek, a későbbiekben például elindulhatnak közbeszerzési pályázatokon.¹⁵⁷

Az összes olyan folyamatban lévő adóügyi eljárás, mely letiltással, kizárással jár, felfüggesztésre kerül. Az intézkedés hatálya a veszélyhelyzet megszűnése utáni 30. napon veszíti el érvényességét.¹⁵⁸

A helyi adók (építményadó, földadó, súlyadó) befizetési határideje március 31-ről június 30-ra módosul.

A már meglévő társasági adó tartozások befizetésének határidejét 2020. december 15-ig kitolták, kamat és büntetőkamat felszámítása nélkül.¹⁵⁹

A vállalkozások a negyedévente fizetendő társasági adóelőleget a tényleges, azaz a 2020. negyedévi nyeresége szintjén számíthatják ki, jelenthetik be és fizethetik be, és nem kötelesek az előző évi (2019) adószinthez viszonyítaniuk. Ez a rendelkezés azokra a vállalkozásokra is vonatkozik, amelyek pénzügyi éve nem azonos a naptári évvel.¹⁶⁰

A 2020. március 30-tól hatályos [33/2020 kormányrendelet](#) a vállalkozások nyereségadójának és társasági adójának befizetésében, részletfizetésében hoz könnyítéseket. Azon vállalkozások, amelyek nyereségadójukat, illetve negyedéves adóelőlegüket időben befizetik, kedvezményt/bónuszt kapnak. A mikro, kis- és középvállalatok 10 százalékos, a nagyvállalatok 5 százalékos engedményt a befizetendő adó összegéből.¹⁶¹

A 2020. április 16-tól hatályos [48/2020 kormányrendelet](#) mentesíti a különadó fizetésének kötelezettsége alól azon adózókat, akik a veszélyhelyzet alatt teljesen vagy részlegesen vállalkozói tevékenységük felfüggesztésére kényszerültek. A mentesség a veszélyhelyzet vége után még 90 napig érvényesíthető. A mentesség igénybevételének további feltételeként a Gazdasági, energetikai és vállalkozói környezet minisztériuma által kiállított igazolással kell bírniuk, és nem állhatnak fizetéseképtelenségi eljárás alatt.

Az ÁFA visszaigénylés eljárási rendje is egyszerűsödik. A veszélyhelyzet ideje alatt és annak letelte után még 30 napig előzetes auditálás nélkül van lehetőség az ÁFA visszaigénylésére. Kivételt képeznek azok a vállalkozások, ahol az adóellenőrzés már folyamatban van. A visszatérítés utólagos felülvizsgálatára az adóhatóságnak kockázatelemzési eljárás keretein belül van lehetősége. További kivételt képeznek azok a vállalkozások, amelyek ellen közigazgatási büntető eljárás folyik; amelyek nem jogosultak ÁFA visszatérítésre; önkéntes felszámolási vagy fizetéseképtelenségi eljárás alatt állnak. A kisadózókra vonatkozóan további korlátozást jelent, ha első alkalommal nyújt be ÁFA visszaigénylést, illetve ha a visszatérítés egyenlege több mint 12 hónapra vonatkozik.¹⁶²

A kormányrendelet 2020. július 31-ig meghosszabbítja a 2019. évi pénzügyi kimutatások elkészítésére és benyújtására vonatkozó számviteli jogszabályokban előírt határidőket, az éves beszámolási kötelezettségeket és a létrehozásuk óta tevékenységet nem végző szervezetek

¹⁵⁷ KPMG: Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Romania](#)

¹⁵⁸ KPMG: [GEO 29/2020 – tax relief measures enacted in response to the COVID-19 outbreak](#)

¹⁵⁹ [OECD](#)

¹⁶⁰ KPMG: [GEO 29/2020 – tax relief measures enacted in response to the COVID-19 outbreak](#)

¹⁶¹ KPMG: [GEO no. 99/2020 – new fiscal measures and extensions of deadlines for the facilities already granted](#)

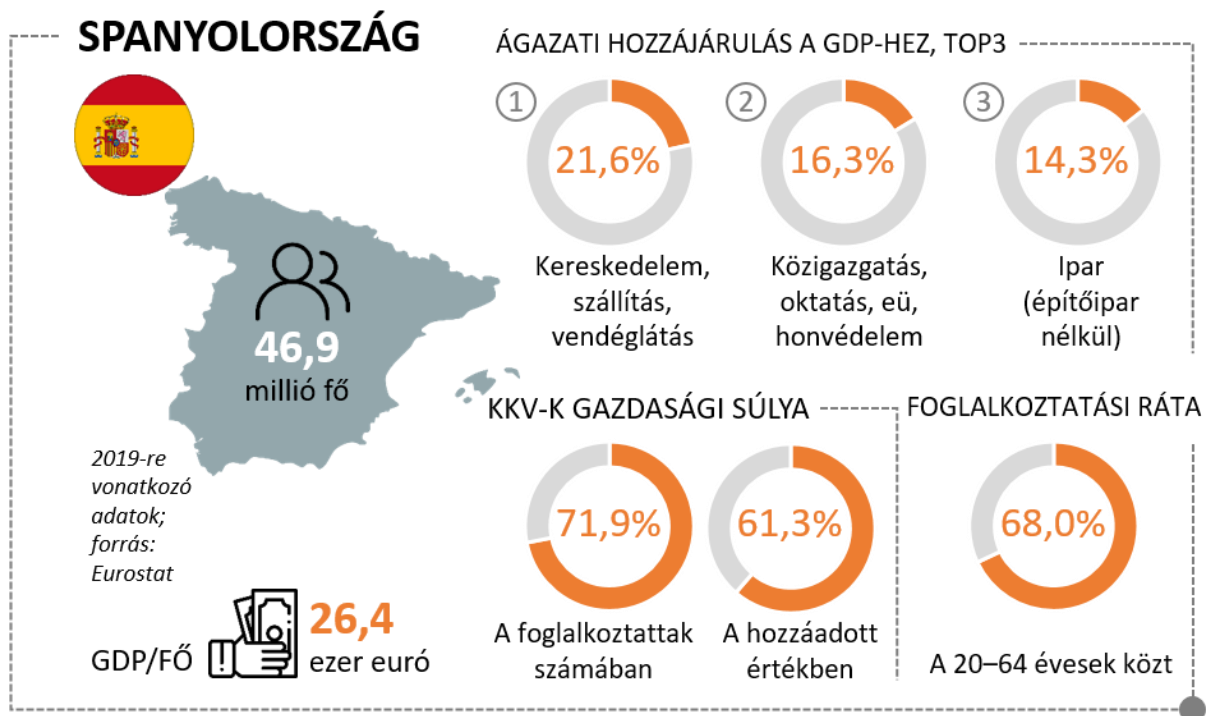
¹⁶² KPMG: [GEO 48/2020 – Additional fiscal measures and procedural and reporting clarifications during the state of emergency](#)

adóbevallási nyilatkozatait. A határidő meghosszabbítása a felszámolás alatt álló jogalanyokra is vonatkozik.¹⁶³

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

A 2020. március 30-án hatályba lépett [37/2020 kormányrendelet](#) a járvány miatt nehéz helyzetbe került vállalkozások hiteltörlesztési nehézségeinek enyhítését célozta meg. Az intézkedés alapján az érintett vállalatok 9 hónappal, de legfeljebb 2020. december 31-ig, felfüggeszthetik törlesztő részleteik fizetését. A kormányrendelet hatálya alá tartozik bármely természetes vagy jogi személy, értve ez alatt személyeket, vállalkozásokat, önfoglalkoztatókat, családi vállalkozásokat.¹⁶⁴

SPANYOLORSZÁG

Spanyolországban a koronavírus elleni védekezés részeként több nagy intézkedéscsomag is elfogadásra került. Az alábbiakban az Európai Bizottság EU-s országok gazdasági intézkedéseit összefoglaló kiadványában¹⁶⁵ kiemelt vállalkozásokat és vállalkozókat védő intézkedések találhatók, a megjelölt helyeken a spanyol [Gazdasági Ügyek és Digitális Transzformáció Minisztériumának](#) weboldalán található információkkal kiegészítve.

Vissza nem térítendő állami támogatások

A kereskedelmi kiállítások és más nemzetközi promóciós események lemondása miatt szenvedett anyagi károk után állami kompenzációt vezettek be.

¹⁶³ KPMG: [GEO 48/2020 — Additional fiscal measures and procedural and reporting clarifications during the state of emergency](#)

¹⁶⁴ Eurofound (2020), *Temporary suspension of payment obligations for loans*, case RO-2020-18/535 (measures in Romania), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹⁶⁵ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

A KKV-k digitalizációját (digitális eszközök beszerzése, távmunkát támogató kiadások) és K+F tevékenységét segítő vissza nem térítendő támogatásokat és hiteleket indítottak 250 millió eurós keretösszeggel.

További 50 millió eurónyi támogatási keretet tettek elérhetővé, amely szintén a vállalatok digitális képességeit támogatja, de elsősorban az adatgazdasággal és a mesterséges intelligenciával kapcsolatos fejlesztésekre összpontosít¹⁶⁶.

Állami hitelek és hitelgaranciák

A legelőször bevezetésre kerülő állami hitelgarancia kifejezetten a turisztikai és a hozzá kapcsolódó tevékenységeket végző vállalkozásokat támogatta. A több lépcsőben kiterjesztett intézkedés végső formájában maximum 50 százalékos garanciát vállalt az ország egész területén található vállalkozások hiteleire.

Március 24-től kezdve öt lépcsőben további hitelgarancia lehetőségeket tett lehetővé az állam az Instituto de Crédito Oficialon ([ICO](#), a spanyol nemzeti fejlesztési bank) keresztül. Ezek összesen több mint 100 milliárd eurós keretösszeggel működnek. Az első lépcső 20 milliárd eurós keretösszeget határozott meg, amely a KKV-k és magánvállalkozók új és megújított hiteleinek 80 százalékát, a többi vállalkozás új hiteleinek 70, megújított hiteleinek pedig 60 százalékát teheti ki. Az április 10-én bevezetett második lépcső csak a KKV-kat és a magánvállalkozókat célozta meg. Szintén 20 milliárd eurós keretösszeggel és 80 százalékos garancia vállalásával működik. A május 5-i harmadik lépcső további tízmilliárd euró értékű garanciát tett elérhetővé a KKV-k és magánvállalkozók számára, az addigi feltételekkel. Szintén tízmilliárd euróval növelte az első lépésben bevezetett nem KKV-nak szóló keretet, annak feltételein nem változtatva. Ezek mellett 500 millió euróval erősítette meg a hitelgaranciákkal foglalkozó állami szervezetet, a Compañía Española de Reafianzamiento ([CERSA](#)). A május 19-i lépcső további 20 milliárddal egészítette ki a KKV-k és magánvállalkozók garanciáinak keretét, a szokásos feltételekkel. Az utolsó június 16-i lépcső hét és fél milliárd euróval emelte a KKV-nak és magánvállalkozónak szánt keretösszeget és kettő és fél milliárddal a többi vállalatét. Emellett egy 500 milliós keretű garanciaprogramot vezetett be, kifejezetten a KKV-k vállalati autóvásárlásra felvett hiteleinek garantálására.

Az ICO által kiadható hitelek maximális értékét tízmilliárd euróval megemelték, hogy a vállalkozások még több forráshoz jussanak¹⁶⁷.

A spanyol export hitelügynökségen ([CESCE](#)) keresztül kétmilliárd eurónyi működő tőke hitelt juttattak a nemzetközi szinten is jelen lévő spanyol vállalkozásoknak¹⁶⁸.

A KKV-k digitalizációját (digitális eszközök beszerzése, távmunkát támogató kiadások) és K+F tevékenységét segítő vissza nem térítendő támogatásokat és hiteleket vezettek be 250 millió euró keretösszeggel.

¹⁶⁶ Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital (a spanyol Gazdasági Ügyek és Digitális Transzformáció Minisztériuma): [El Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital lanza un paquete de ayudas y formación para la digitalización de empresas y jóvenes dotado con 70 millones de euros](#) (spanyol nyelven)

¹⁶⁷ Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital (a spanyol Gazdasági Ügyek és Digitális Transzformáció Minisztériuma): [Medidas para empresas](#) (a továbbiakban: MINECO, spanyol nyelven)

¹⁶⁸ [MINECO](#)

Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások

Az adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos intézkedések több esetben is kifejezetten a KKV-k és magánvállalkozók megsegítését célozták meg. A KKV-k és magánvállalkozók például lehetőséget kaptak adóik befizetésének elhalasztására hat hónapig, az így felhalmozott hátralékot pedig csökkentett kamattal kell majd visszafizetniük. Az áprilisban esedékes adóbevallások határidejét május 20-ig meghosszabbították¹⁶⁹. A társasági adóelőleget a 2020-ban várható bevételekhez igazították. Ezen kívül felfüggeszhetővé váltak az adóbehajtási eljárások, bizonyos adótartozások esetén. Végül pedig bizonyos ÁFA-val kapcsolatos befizetések számítási módját úgy változtatták meg, hogy az jobban igazodjon a KKV-k és magánvállalkozók megváltozott bevételeihez.

A vállalkozások által a munkavállalóik után fizetett társadalombiztosítási járulékkal kapcsolatban több intézkedés is született. A turisztikai és a hozzá kapcsolódó szektorokban 2020. októberéig elengedik a járulék 50 százalékát. A koronavírus miatt átmenetileg felfüggesztett munkaviszonyok programjában (ERTE) résztvevő munkavállalók után fizetett társadalombiztosítási járulék 100 százalékát elengedik a KKV-k esetében, a többi vállalkozás esetében pedig a járulék 75 százalékát. Emellett a társadalombiztosítási hatóság különleges esetekben hat hónapos halasztást engedélyezhet a járulékok befizetésére. A társadalombiztosítási hátralékkal nem rendelkező vállalkozások és magánvállalkozók pedig elhalaszthatják április és június közt esedékes befizetéseiket fél százalékos kamat fejében.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

Három hónapos hiteltörlesztési moratóriumot vezettek be a vállalkozások és magánvállalkozók számára.

Egyéb

Bizonyos keretek között a koronavírus miatt felfüggesztésre kerülő közbeszerzési szerződések esetén, az érintett vállalkozások kártérítésre lettek jogosultak.

Kötelezővé tették a kormány hozzájárulását a nem EU-ból érkező közvetlen külföldi befektetések elindításához, amennyiben azok a közrendet, közbiztonságot vagy közegészségügyet érintő szektorokba érkeznek, ilyen például a telekommunikációs vagy az energetikai szektor¹⁷⁰.

A vállalatok adminisztrációs kötelezettségeit több ponton is könnyítették, például a részvényesek gyűléseit, a pénzügyi beszámolók készítését, illetve bizonyos hivatalos dokumentumok, például a fizetéseképtelenségi eljárást indítványozó dokumentumok benyújtását illetően.

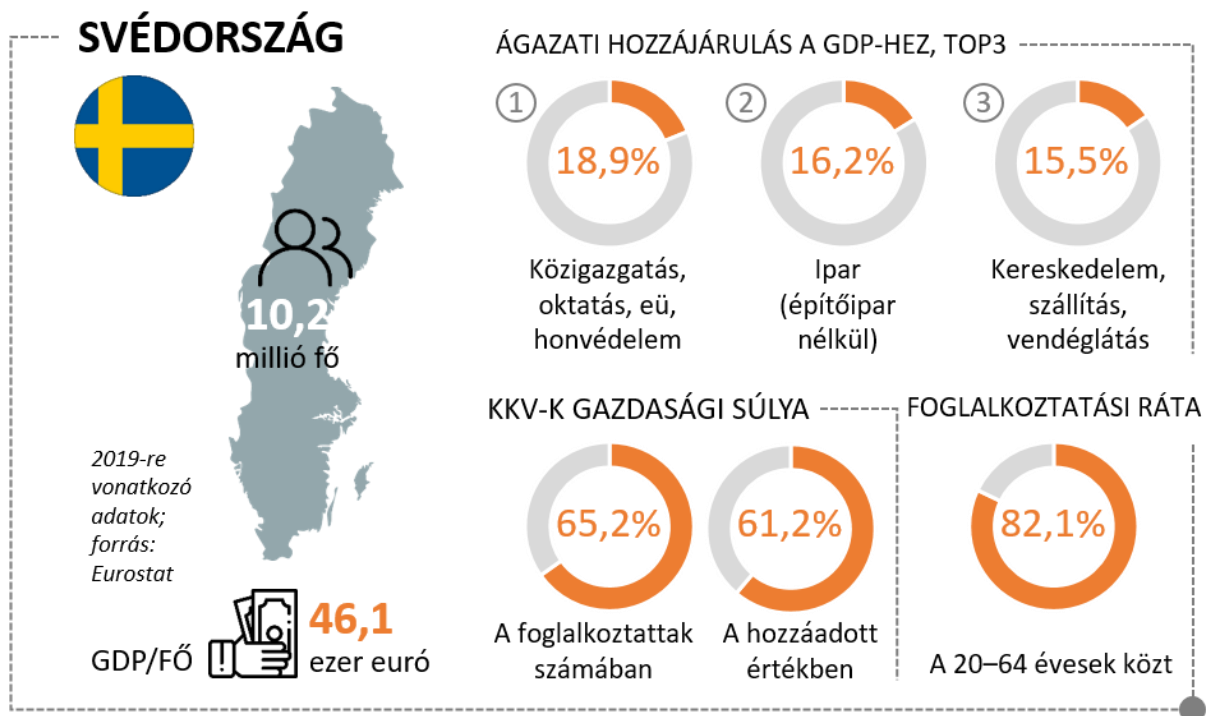
A bérleti díjakkal kapcsolatban is a KKV-kra és a magánvállalkozókra összpontosítottak a spanyol intézkedések. Akkor vehetik igénybe a bérleti díjak elhalasztását, ha a kormány rendelete alapján fel kellett függeszteniük tevékenységüket a koronavírus elleni védekezés érdekében, vagy ha az átlagos havi forgalmuk legalább 75 százalékkal csökkent az előző év azon negyedévéhez képest, amelyben a legalább 75 százalékos csökkenés történt 2020-ban. A szabályozás két esetet különböztet meg. Amennyiben a bérbeadó több mint tíz kiadható

¹⁶⁹ [MINECO](#)

¹⁷⁰ [MINECO](#)

városi ingatlannal rendelkezik, a bérlő maximum a vészhelyzet lezárását követő négy hónap végéig kérhet halasztást, amit április 23 és május 23 között kell indítványoznia. A bérbeadónak kötelező elfogadnia a kért halasztást, kivéve, ha a két fél már azelőtt megegyezett egy bérleti díj fizetési moratóriumról vagy bérleti díj csökkentésről. A tartozást a bérlő a halasztás lejártát követő két évben részletekben kell, hogy visszafizesse. Ha a bérbeadó tíz vagy kevesebb kiadható városi ingatlannal rendelkezik, több ponton is mások a szabályok. Egyrészt a kaució átmenetileg felhasználható a bérleti díjak fizetésére, de a bérbeadónak azt vissza kell térítenie, ha a bérlő már ki tudja fizetni tartozását. Még fontosabb, hogy ebben az esetben a bérbeadó nem kötelezhető elfogadni a bérleti díj fizetés elhalasztására vonatkozó kérelmet¹⁷¹.

SVÉDORSZÁG

Svédországban a gazdaságvédelmi intézkedések a kormány javaslati alapján készültek és a svéd parlament ([Riksdag](#)) által jóváhagyott törvények és törvénymódosítások formájában léptek életbe. Az alábbiakban elsősorban a svéd kormány weboldala, az OECD és az IMF gyűjtőoldalai által kiemelt intézkedések olvashatók, néhány kiegészítéssel.

Vissza nem térítendő állami támogatások

Svédországban több vissza nem térítendő állami támogatási forma is elérhetővé vált a vállalkozások számára. A vírus által legjobban érintett szektorok, például a tartós fogyasztási cikkeké vagy a vendéglátás esetében 50 százalékos támogatásra lehet jelentkezni, amit a vállalkozások a bérleti díjakra költhetnek. A támogatás az 2020. április 1. és június 30. közti időszakra vonatkozik és utólag is lehet igényelni. Erre ötmilliárd svéd koronát különített el az állam¹⁷².

¹⁷¹ [MINECO](#)

¹⁷² Konungariket Sveriges regering (a svéd kormány): [Crisis package for small enterprises in Sweden](#)

A kormány szintén komoly összegeket szánt stratégiai cégek rekapitalizációjára. Az SAS légitársaság ötmilliárd, az oktatással és humán erőforrással kapcsolatos tevékenységeket végző Lernia 150 millió, a svéd állami repülőterek üzemeltetésével foglalkozó Swedavia pedig 3,15 milliárd korona segítséget kapott¹⁷³.

Március 20-án a pedig 500-500 millió svéd koronát (a GDP 0,02 százaléka) irányzott elő a kormány a kulturális és sport szektoroknak, amik a közösségi események korlátozásának köszönhetően estek el bevételektől.

Április 30-án a svéd kormány egy, a GDP 0,8 százalékának megfelelő 39 milliárd koronás csomagot jelentett be, amivel a kiesett forgalom arányában támogatták a vállalkozásokat. A támogatás mértéke a bérek nélkül számított állandó költségek 22,5 és 75 százaléka között mozgott, de csak 2020. márciusára és áprilisára vonatkozott. Olyan cégek vehették igénybe, amelyek forgalma 2019-ben meghaladta a 250 ezer svéd koronát és a vírus miatt legalább 30 százalékos forgalom visszaesést tapasztaltak¹⁷⁴.

Állami hitelek és hitelgaranciák

A kereskedelmi bankokkal való együttműködésben megvalósított állami hitelgarancia programban a vállalati, elsősorban KKV hitelek értékének 70 százalékára vállal garanciát az állam. Egy vállalat maximum 75 millió korona hitelt vehet fel, a garanciaprogram teljes kerete pedig 100 milliárd koronában van maximalizálva a 2020-as évre vonatkozólag. Ezen felül az állam 500 milliárd koronányi hitelt nyújt a bankoknak két év lefolyása alatt, ezzel is erősítve azok hitelezési képességét a vállalkozásoknak¹⁷⁵.

A kormány március 20-án jelentette be, hogy hárommilliárd koronát juttat az Almi nevű állami vállalkozásfejlesztési hitelintézethez, hogy ezzel is növelje a vállalkozások számára elérhető forrásokat.

A svéd export hitelügynökség (EKN) által kiadható hitelek összértékét pedig 125-ről 250 milliárd koronára emelték. Az EKN exportbiztosítási keretét pedig 450-ről 500 milliárd koronára emelték, mint a 2008-as gazdasági válság idejében, illetve a tengeri szállításra is kiterjesztették a biztosítható szállítási módok körét.

Március 19-én fogadta el a parlament, hogy a kormány 2020-ban maximum ötmilliárd koronányi hitelgaranciát adhasson azoknak a légitársaságoknak, amelyek 2020. január 1-én a svéd polgári repülőársaság üzemeltetési engedélyével rendelkeztek és tevékenységük Svédországra koncentrált vagy a központjuk az országban van¹⁷⁶.

Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások

A KKV-k visszaigényelhetik a 2019-ben fizetett adóelőlegeiket, amit később visszafizethetnek vagy jövőbeni veszteségeiket ellensúlyozhatják vele. A KKV elhalaszthatják a 2019-es ÁFA befizetéseiket (az előző évi ÁFAÁFA befizetése minden év elején esedékes Svédországban). Ez a két intézkedés összesen 20 milliárd koronával növelheti a KKV-k likviditását.

¹⁷³ Riksdag (a svéd parlament): [Additional amending budget: Compensation to high-risk groups and other measures](#)

¹⁷⁴ [OECD](#)

¹⁷⁵ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

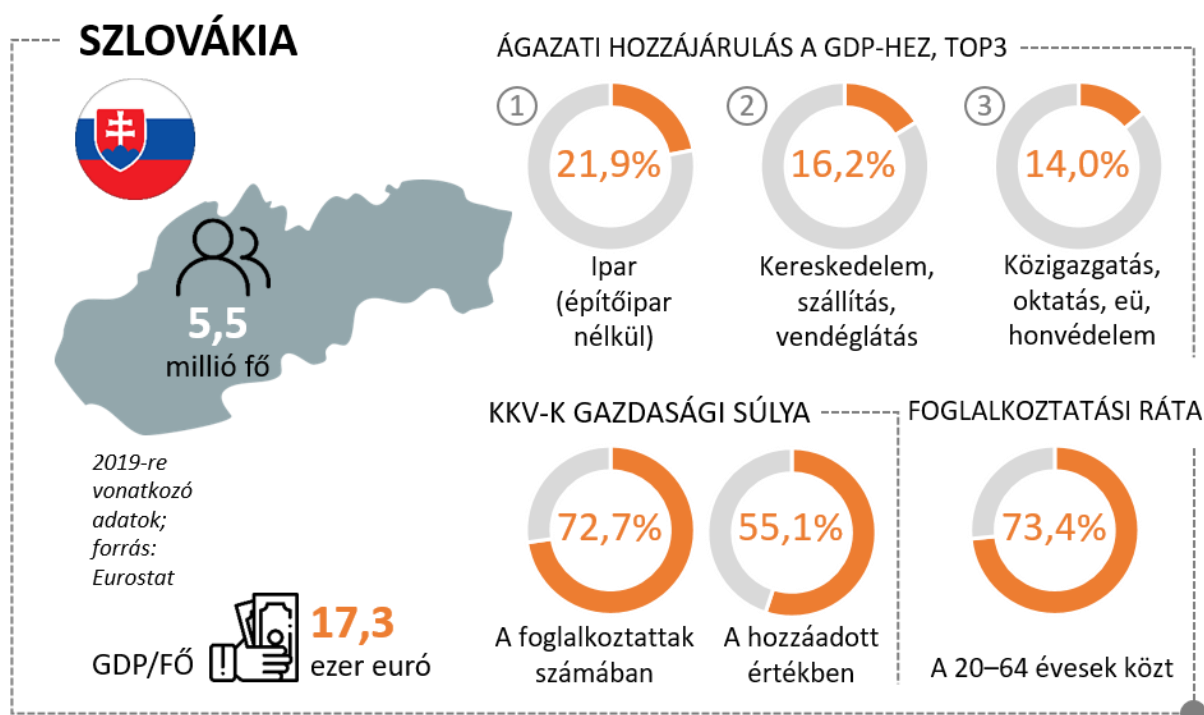
¹⁷⁶ [OECD](#)

Minden vállalkozás számára elérhetővé vált viszont a munkavállalók után fizetett járulékok és az ÁFA előlegeinek elhalasztása maximum három hónapig, 12 hónapon belül. A rendelkezés áprilisban lépett életbe, de visszamenőleg 2020. január 1-től érvényes. Ezt a lehetőséget az adókat biztosan fizetni képes vállalkozások számára nem minden esetben engedélyezik, ráadásul költségei is vannak a lehetőség igénybevételének. A 2009-es válságban ugyanez az intézkedés 27 milliárd koronával növelte a vállalatok likviditását¹⁷⁷.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

Egy intézkedés lehetővé tette, hogy a bankok és ügyfelek megállapodjanak a hitelek visszafizetésének átütemezéséről vagy felfüggesztéséről a 2021. augusztus 31-ig tartó időszakban¹⁷⁸.

SZLOVÁKIA

Az alábbiakban a megjelölt helyek kivételével az Európai Bizottságnak az EU-s országok gazdasági intézkedéseit összefoglaló kiadványában¹⁷⁹ kiemelt, a vállalkozásokat és vállalkozókat védő intézkedések találhatók.

Vissza nem térítendő állami támogatások

Egy 200 millió euró költségvetésű közvetlen támogatási programot indítottak azon üzlethelyiséget bérlő kiskereskedők és szolgáltatók számára, amelyek járványügyi intézkedések miatt fel kellett, hogy függeszték tevékenységüket vagy azt korlátozniuk kellett. A bérleti díj támogatás az üzlethelyiségek eredeti bérleti díjának maximum 50 százalékát teheti ki, akkor is, ha a bérlő és a bérbeadó között megállapodás született a bérleti díj csökkentéséről¹⁸⁰.

¹⁷⁷ [OECD](#)

¹⁷⁸ [IMF](#)

¹⁷⁹ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹⁸⁰ Európai Bizottság: [Állami támogatási ügyek - Szlovákia](#)

Állami hitelek és hitelgaranciák

Szlovákiában több hitelgarancia programot is indítottak. Létrehoztak például egy havi félmilliárd euró keretösszegű állami hitelgarancia programot a kereskedelmi bankoknál vállalkozások által felvett hitelekre. A szlovák export-import bank ([EXIMBANKA](#)), a [Slovak Guarantee and Development Bank](#) és az annak tulajdonában lévő Slovak Investment Holdingnak ([SIH](#)) már a vírus előtt tervben lévő programjai beruházások és működési költségek fedezésére felvett hiteleket garantálnak.

Két másik, kifejezetten működési költségekre fordítható hiteleket biztosító garanciaprogramot is bevezettek. Az SIH például maximum kétmillió eurós és 3,9 százalékos kamattal rendelkező mikrovállalkozásoknak szánt hitelek 90 százalékára vállal garanciát. Az EXIMBANK KKV-k kettő és húszmillió euró közti összegű, 1,9 százalékos kamatú hiteleinek 80 százalékára vállal garanciát.

A Gazdasági Minisztérium közel 300 millió euró fel nem használt EU-s forrást irányított át a Slovak Guarantee and Development Banknak és az SIH-nak. Ebből a keretből az előbbi egyszerűsített feltételekkel és könnyített követelményekkel rendelkező rövid távú hiteleket garantál meghatározott szektorok vállalkozásainak, például vendéglátóhelyek támogatására. A SIH pedig kifejezetten vállalkozások beruházásait támogatja.

Adó- és járulékfizetésekkel kapcsolatos támogatások

Az egészségügyi és társadalombiztosítási járulékok, illetve a jövedelemadó-előleg fizetési kötelezettségét elhalasztották, a legalább 40 százalékos bevételkiesést tapasztaló vállalkozások számára. Az adó túlfizetések szokásosnál gyorsabb visszatérítését rendelték el. A különböző pénzügyi beszámolók benyújtási határidejét kitolták. A 2020-as gépjárműadó előleg befizetését elhalasztották 2021 januárjáig. A 2019-es évre szóló adóbevallások és hozzá kapcsolódó fizetések határidejét elhalasztották a vészhelyzet lezárását követő első hónap végéig. A vállalkozások 2014 és 2018 között felhalmozott adóköteles vesztesége levonható a 2019-es teljesítményük alapján számított adóalapjukból. Felfüggesztették az adóellenőrzéseket és adóssági eljárásokat, bizonyos kivételekkel.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

A KKV-k és a magánvállalkozók maximum kilenc hónapos hiteltörlesztési moratóriumot kaphatnak. Nem pénzügyi intézményektől felvett hitelek esetében a moratórium ideje maximum hat hónapra csökken és az első három hónap után külön kell kérvényezni a maradék három hónapi hosszabbítást. A kamatok a moratórium ideje alatt is felszámításra kerülnek.

Egyéb

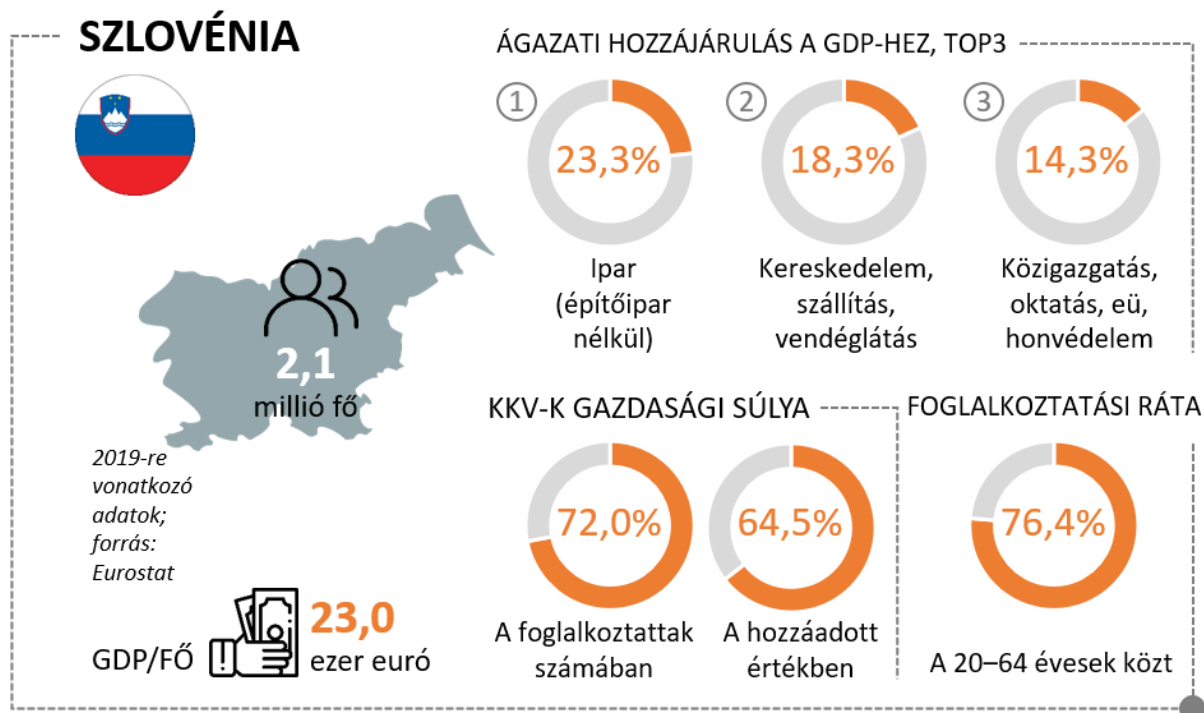
Csökkentették a vállalkozások adminisztratív terheit és lazítottak a munkaügyi szabályokon, hogy az jobban igazodjon a megváltozott elvárásoknak.

Kilakoltatási moratóriumot is bevezettek az országban, mégpedig április 1-től június 30-ig.¹⁸¹

¹⁸¹ [IMF](#)

SZLOVÉNIA

Vissza nem térítendő állami támogatások

A kormány 2020. május 9-i intézkedéscsomagja a turizmusban, vendéglátásban és feldolgozóiparban működő vállalkozások számára nyújt vissza nem térítendő állami támogatást és állami hitelkeretet.¹⁸²

Az [SPS](#) (Szlovén Vállalkozási Alap) a kis- és középvállalkozások számára 115 millió eurós programot hozott létre, a Szlovén Regionális Fejlesztési Alap pedig elérhető tette a vállalkozások adósság-átütemezésére szolgáló pénzügyi alapot.¹⁸³

Állami hitelek és hitelgaranciák

A 2020. március 9-én kihirdetett 1 milliárdos gazdaságélénkítő csomag (a szlovén GDP 2,2 százaléka) három fő területet érintett¹⁸⁴:

1. az adófizetéssel kapcsolatos támogatásokat (lásd következő fejezet);
2. a járvány miatt munkájukat elveszítő, vagy karanténba kerülő dolgozók bértámogatását;
3. az állami hitelgarancia és hitelkeret biztosítását a járvány által érintett vállalkozások számára, különös tekintettel a kis- és középvállalkozásokra, amelyek számára 600 millió eurós hitelkeretet biztosítottak.¹⁸⁵

¹⁸² [OECD](#)

¹⁸³ KPMG: Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Slovenia](#). Legutóbbi frissítés: 2020. május 27.

¹⁸⁴ [IMF](#)

¹⁸⁵ [OECD](#)

A 2020. április 2-án elfogadott intézkedéscsomag (3 milliárd euró), majd egy újabb április 28-án (2 milliárd euró) kiterjedt az állami hitelgarancia és hitelek területére is, és még jobban kiterjesztette a kedvezményezettek körét.

A magánbankok és takarékpénztárak által 2020. március 12. és az év vége között nyújtott hitelekre a kormány garanciát vállalt. Ennek célja a működő tőke finanszírozása, a meglévő pénzügyi kötelezettségek visszafizetésének garantálása és új, vagy már meglévő állóeszköz-beruházások finanszírozása. A garanciát csak azok a vállalkozások vehetik igénybe, amelyek nem állnak fizetéseképtelenségi eljárás alatt. A garancia nagysága egyrészt az éves bevétel és kiadás 10 százalékára korlátozódik, másrészt nagyvállalatok esetében a hitel tőkeösszegének 70 százalékát, kis- és középvállalkozások esetében a hiteltőke 80 százalékát teszi ki.¹⁸⁶

Hitelfelvétel esetén azon vállalkozások számára, akiknek a tevékenységüket a járvány kapcsán hozott jogszabályok miatt kellett felfüggeszteniük, az állam a hitelük ötven százalékára vállal kezességet. Ugyanez vonatkozik a természetes személyekre is. Minden más esetben az állami hitelgarancia a megállapodás szerinti időszakban lejáró 12 halasztott havi hitelrészlet összegének 25 százaléka.¹⁸⁷

Adó- és járulékfizetéssel kapcsolatos támogatások

A 2020. március 9-én kihirdetett 1 milliárd euró értékű gazdaságélénkítő csomag egy jelentős része az adófizetéssel kapcsolatos támogatást jelentette, miszerint a vállalkozásoknak lehetőséget adott adófizetési kötelezettségük elhalasztására 24 hónappal, illetve az adóhátralékok részletfizetésére 24 hónap időtartamra.¹⁸⁸ Ezen intézkedés a társasági adóra is vonatkozik, a késleltetett fizetés kamatmentes.¹⁸⁹

A 2019. évi jövedelemadó befizetés határidejét kitolták a 2020. évi adóbevallás határidejére, azaz 2020. március 31-ről 2020. május 31-re. Az áprilisban és májusban esedékes adóelőleg fizetési kötelezettséget eltörölték.¹⁹⁰

A 2020. március 29-én hatályba lépett, úgynevezett első intézkedéscsomag ([ZIU PPP](#)) elhalasztotta a társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettséget azon vállalkozások számára, ahol a fizetési határidő 2020 áprilisa, májusa illetve júniusa volt. A vállalkozások a járulékok utólagos és kamatmentes befizetésére 2022 március 31-ig kaptak haladékat. Az intézkedés azon önfoglalkoztató munkavállalókra is vonatkozott (gazdálkodókat is beleértve), akik nem alkalmaztak más munkavállalókat.¹⁹¹

A 2020. április 11-én hatályba lépett második intézkedéscsomag ([ZIU ZEOP](#)) minden önfoglalkoztató vállalkozóra kiterjesztette a járulékfizetési kötelezettség halasztását. Amennyiben az önfoglalkoztató vállalkozók, a társult vállalkozások és a mezőgazdasági termelők márciusban elért jövedelme 25 százalékkal, áprilisban és májusban pedig 50 százalékkal alacsonyabb volt, mint februárban, akkor a Pénzügyminisztériumhoz benyújtott

¹⁸⁶ [OECD](#)

¹⁸⁷ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹⁸⁸ [IMF](#)

¹⁸⁹ [OECD](#)

¹⁹⁰ KPMG: Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Slovenia](#). Legutóbbi frissítés: 2020. május 27.

¹⁹¹ Eurofound (2020), *Measures to allow self-employed to postpone or avoid the payment of social security contributions*, [case SI-2020-11/438](#) (measures in Slovenia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

kérvény alapján igényelhetik a járulékfizetés elhalasztását. A járulékfizetés akkor lesz ismét aktuális számukra, ha a 2020 első félévének bevétele meghaladja 2019 első félévi bevételeinek 80 százalékát és 2020 második félévének bevétele meghaladja 2019 azonos időszaka bevételeinek 120 százalékát.¹⁹²

A második intézkedéscsomag kiterjed az önfoglalkoztatók jövedelemadójának halasztott fizetésére is. Az intézkedéscsomag hatókörén kívül esett számos olyan foglalkozáscsoport (filmipar, előadó művészet), ahol a rendszertelen jövedelemforrás miatt, februári jövedelem híján nem tudták a könnyítéseket igénybe venni.¹⁹³

Az önfoglalkoztatók számára lehetővé tették az április, május, június havi társadalombiztosítási hozzájárulásuk fizetésének elhalasztását.¹⁹⁴

A második intézkedéscsomag 3 milliárd euró nagyságban tovább növelte a korábban meghozott intézkedések anyagi keretét. Kiszélesíti azok körét, akik adómentességet kaphatnak, illetve a társadalombiztosítási járulékok befizetését társfinanszírozás keretében teljesíthetik.

Hiteltörlesztéssel kapcsolatos intézkedések

Az állami hitelekre vonatkozóan a 2020. március 9-i intézkedéscsomag részeként a hitelek halasztott fizetéséről szóló törvényben (**ZIUOPOK**) a járvány által sújtott vállalkozások számára 12 hónapos hiteltörlesztési moratóriumot vezetett be.¹⁹⁵

Egyéb

A 2020. március 9-i intézkedéscsomag részeként a kormány a [32/20-as kormányrendeletben](#) 20 százalékkal csökkentette az elektromos energia árát, május 31-ig.¹⁹⁶

A kormány bizonyos mezőgazdasági termékeket és élelmiszereket hatósági árszabályozás alá vont, és korlátozó intézkedéseket hozott azok kiskereskedelmi forgalmára.¹⁹⁷

Az állam a beszállítóit 8 napos határidővel fizeti ki szemben az eddigi 30 napos határidővel.¹⁹⁸

A végrehajtási eljárások és a végrehajtási végzések ideiglenes elhalasztása, illetve az adóvégrehajtási eljárások átmeneti felfüggesztése.¹⁹⁹

Az euróövezet tagjaként a Szlovén Nemzeti Bank (BoS) az Európai Központi Bank valamennyi intézkedését kiterjesztette az összes szlovéniai bankra és takarékpénztárra. A bankfelügyelet korlátozta a bankok és takarékpénztárak nyereségének és megtakarításainak felhasználását.

¹⁹² Eurofound (2020), *Measures to allow self-employed to postpone or avoid the payment of social security contributions*, [case SI-2020-11/438](#) (measures in Slovenia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹⁹³ Eurofound (2020), *Measures to allow self-employed to postpone or avoid the payment of social security contributions*, [case SI-2020-11/438](#) (measures in Slovenia), COVID-19 EU PolicyWatch, Dublin, <http://eurofound.link/covid19eupolicywatch>

¹⁹⁴ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹⁹⁵ [OECD](#)

¹⁹⁶ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹⁹⁷ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

¹⁹⁸ [OECD](#)

¹⁹⁹ KPMG: Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Slovenia](#). Legutóbbi frissítés: 2020. május 27.

A Nemzeti Bank csökkentette a bankszámladíjak felső korlátját, különös tekintettel a járvány által súlyosan érintett gazdasági szereplőkre. Lehetővé vált a bankok számára, hogy a hitelképesség kiszámításakor ideiglenesen kizárják a járvány okozta jövedelemcsökkenést.²⁰⁰

A szlovén Nemzetgyűlés a fontos állami beruházások közül 187 beruházást (7,7 milliárd euró értékben) kiemeltnek minősített, aminek befejezése minden eljárásban elsőbbséget élvez.²⁰¹

²⁰⁰ [IMF](#)

²⁰¹ Európai Bizottság: [Policy measures – 17 July 2020](#)

BIBLIOGRÁFIA

- Budgetdienst, Parlamentsdirektion, Republik Österreich (osztrák parlament). [Update COVID-19-Maßnahmenpakete und Budgetentwurf 2020](#).
- Bundesministerium der Finanzen (német pénzügyminisztérium). [Kampf gegen Corona: Größtes Hilfspaket in der Geschichte Deutschlands](#). 2020. május 22.
- Bundesministerium der Finanzen (német pénzügyminisztérium). [Steuerliche Hilfen für Unternehmen und Beschäftigte](#). 2020. augusztus 28.
- Bundesministerium Finanzen (osztrák pénzügyminisztérium). [FAQ: Das Corona-Hilfspaket der Österreichischen Bundesregierung](#).
- Bundesministerium Finanzen (osztrák pénzügyminisztérium). [Covid-Start-up-Hilfsfonds: Private Investments werden durch Zuschüsse verdoppelt](#). Sajtóközlemény. 2020. május 8.
- Bundesministerium Finanzen (osztrák pénzügyminisztérium). [Finanzminister Blümel: Stundung der Kredite für Private und Kleinunternehmen um vier Monate verlängert – bereits mehr als 4 Mrd. Euro gestundet](#). Sajtóközlemény. 2020. június 3.
- Bundesministerium für Wirtschaft und Energie (Szövetségi Gazdasági és Technológiai Minisztérium): [Fact sheet for the KfW Special Programme for 2020](#). 2020. márius 23. (Németország)
- Bruegel Intézet. [The fiscal response to the economic fallout from the coronavirus](#). Legutóbbi frissítés: 2020. augusztus 5.
- Vláda České republiky (cseh kormány): Measures adopted by the Czech Government against the coronavirus. 2020. június 23.
- Economie.fgov.be: [Coronavirus: eerste luik van het federale plan voor sociale en economische bescherming](#). Legutóbbi frissítés: 2020. április 23. (Belgium)
- Eurofound. [COVID-19 EU PolicyWatch database](#). Legutóbbi frissítés: országonként változó.
- Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (European Centre for Disease Prevention and Control). [COVID-19 country overviews](#). Legutóbbi frissítés: 2020. szeptember 4.
- Európai Bizottság. A munkahelyek és a gazdaság védelme a koronavírus-világjárvány idején: [állami támogatási ügyek](#).
- Európai Bizottság. [Policy measures taken against the spread and impact of the coronavirus – 17 July 2020](#). 2020. július 21.
- European Centre for Parliamentary Research and Documentation (Parlamentari Kutatás és Dokumentáció Európai Központja, [ECPRD](#)) hálózatán keresztül a parlamenti kutatószolgálatoktól kapott információk (jelszóval védett felület).

- Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD). Tackling coronavirus (COVID-19): Contributing to a global effort. [Country Policy Tracker](#). Legutóbbi frissítés: országonként változó.
- Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD). [OECD Economic Outlook, Volume 2020, Issue 1](#)
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak (horvát fejlesztési bank): [Obrtna sredstva mjera covid-19 za msp u turističkim djelatnostima](#). 2020. május 6.
- Hrvatska udruga banaka (horvát bankszövetség.). [Iduća tri mjeseca banke neće poduzimati mjere prisilne naplate](#). 2020. március 19. (horvát nyelven).
- Konungariket Sveriges regering (a svéd kormány): [Crisis package for small enterprises in Sweden](#) 2020. március 25.
- KPMG. [Overview of Government measures to mitigate the effects of special circumstances caused by the coronavirus epidemic](#). 2020. március 18. (Horvátország)
- KPMG. [GEO 29/2020 – tax relief measures enacted in response to the COVID-19 outbreak](#) 2020. március 23. (Románia)
- KPMG. - [Government measures to mitigate the effects caused by the coronavirus epidemic - second set](#). 2020. április 2. (Horvátország)
- KPMG. [Implementation of the second package of tax measures \(COVID-19\)](#). Legutóbbi frissítés: 2020. április 10. (Horvátország)
- KPMG. [GEO 48/2020 — Additional fiscal measures and procedural and reporting clarifications during the state of emergency](#) 2020. április 24. (Románia)
- KPMG. Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Croatia](#). Legutóbbi frissítés: 2020. május 14.
- KPMG. Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Slovenia](#). Legutóbbi frissítés: 2020. május 27.
- KPMG. Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Poland](#). Legutóbbi frissítés: 2020. június 17.
- KPMG. [Italy: Tax developments in response to COVID-19](#). Legutóbbi frissítés: 2020. június 20.
- KPMG. [GEO no. 99/2020 – new fiscal measures and extensions of deadlines for the facilities already granted](#) 2020. június 30. (Románia)
- KPMG. Government Response – Global landscape: Government Stimulus tracker – [Romania](#). Legutóbbi frissítés: 2020. július 8.
- Maksu- ja Tolliamet (észt adóhivatal, MTA): [Riik toetab FIE-sid sotsiaalmaksu tasumisega](#). Sajtóközlemény. 2020. március 20.

- Maksu- ja Tolliamet (észt adóhivatal, MTA): [MTA alustas FIEde eest esimese kvartali avansilise sotsiaalmaksu tasumist](#) Sajtóközlemény. 2020. május 7.
- Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital (a spanyol Gazdasági Ügyek és Digitális Transzformáció Minisztériuma). [El Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital lanza un paquete de ayudas y formación para la digitalización de empresas y jóvenes dotado con 70 millones de euros](#) 2020. május 5. (Spanyolország)
- Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital (a spanyol Gazdasági Ügyek és Digitális Transzformáció Minisztériuma). [Medidas para empresas](#) (Spanyolország)
- Ministero dell'economia e delle finanze (olasz Gazdasági és Pénzügyminisztérium). [Protect health, support the economy, preserve employment levels and incomes](#). 2020. március 19.
- Ministero dell'economia e delle finanze (olasz Gazdasági és Pénzügyminisztérium). ['Liquidity Decree', over €400 billion in guarantees](#). 2020. április 6.
- Ministero dell'economia e delle finanze (olasz Gazdasági és Pénzügyminisztérium). [Relaunch Decree, €155 billion for Phase two of the Economy](#). 2020. május 15.
- Nemzetközi Valutaalap (IMF). [Policy Responses to COVID-19: Policy Tracker](#). Legutóbbi frissítés: országonként változó. 2020. március 19.
- Riksdag (a svéd parlament): [Additional amending budget: Compensation to high-risk groups and other measures](#) 2020. június 23.
- Sascha Schuff (német szövetségi parlament): Covid-19 pandemic National measures to recovery sharing of best practices Germany, az Inter Pares parlamenti együttműködés keretében megvalósított videokonferencia-előadás. 2020. július 2.
- Udenrigsministeriet (Dán külügyminisztérium). [Danish COVID-19 government support schemes](#)
- Unternehmensservice Portal: [Händler helfen Händler](#) (Ausztria)
- Wirtschaftskammer Österreich (osztrák gazdasági kamara). [FAQ Corona-Hilfs-Fonds](#). Legutóbbi frissítés: 2020. augusztus 28.

Infografika – bevezető:

- Eurostat. GDP and main components (output, expenditure and income). Unit of measure: Chain linked volumes, percentage change compared to same period in previous year (CLV_PCH_SM) [[nama_10_gdp](#)]. Utolsó frissítés: 2020. szeptember 8. Utolsó elérés: 2020. szeptember 11.

Infografika – országjellemzések:

- Eurostat. Main GDP aggregates per capita [[nama_10_pc](#)]. Utolsó frissítés: 2020. szeptember 8. Utolsó elérés: 2020. szeptember 11.

- Eurostat. Population change - Demographic balance and crude rates at national level. [[demo_gind](#)]. Utolsó frissítés: 2020. július 10. Utolsó elérés: 2020. szeptember 11.
- Eurostat. Employment and activity by sex and age - annual data [[lfsi_emp_a](#)]. Unit of measure: percentage of total population (PC_POP), age class: 20-64 (Y20-64), employment indicator: active population (ACT). Utolsó frissítés: 2020. július 7. Utolsó elérés: 2020. szeptember 11.
- Eurostat. Gross value added and income by A*10 industry breakdowns [[nama_10_a10](#)]. Utolsó frissítés: 2020. szeptember 8. Utolsó elérés: 2020. szeptember 11.
- Eurostat. [Annual Report on European SMEs 2018/2019](#): Research & Development and Innovation by SMEs. Annex 3: Share of Value Added and Employment in the EU-28 NFBS Accounted for by SMEs in 2018. 175. oldal. 2019 November.